

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Diplomová práce

2024

Hynek Janoušek

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Bc. Hynek Janoušek

**Propojování Republikánské strany
v USA a dezinformačního hnutí
QAnon**

Diplomová práce

Praha 2024

Autor práce: Bc. Hynek Janoušek
Vedoucí práce: Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Bibliografický záznam

JANOŠEK, Hynek. *Propojování Republikánské strany v USA a dezinformačního hnutí QAnon*. Praha, 2024. 91 s. Magisterská diplomová práce (NMgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Abstrakt

Tato magisterská diplomová práce se věnuje problematice dezinformačního hnutí QAnon a jeho propojování s Republikánskou stranou ve Spojených státech amerických. V teoretické části je představena definice dezinformačních hnutí a příbuzných pojmů, teorie polarizace a radikalizace, dále je představena Republikánská strana, a na závěr je představeno dezinformační hnutí QAnon. QAnon je dezinformační hnutí, které se vyprofilovalo jako podpůrná konspirační teorie pro bývalého prezidenta za Republikánskou stranu, Donalda Trumpa. QAnon podporoval politiky z pravicově populistického křídla Republikánské strany, v čele právě s Donaldem Trumpem, a aktivně útočil na politiky a známé osobnosti, kteří proti pravicovým populistům nějakým způsobem vystupovali. V práci je popsáno, jakým způsobem byl svého času QAnon ve Spojených státech populární, a jak se tato popularita lišila dle stranické příslušnosti. Praktická část se dále věnuje způsobu, jakým QAnon cílil na příznivce Republikánské strany. Práce se věnuje i tomu, jak jsou republikánští politici a směřování strany jako takové QAnonem ovlivňováni.

Abstract

This master's thesis focuses on the disinformation movement QAnon and its connection to the Republican Party in the United States. In the theoretical part, the definition of disinformation movements and related terms, theories of polarization and radicalization are introduced, the Republican Party is introduced, and finally the QAnon disinformation movement is presented. QAnon is a disinformation movement that has emerged as a supportive conspiracy theory for former GOP presidential candidate Donald Trump. QAnon supported politicians from the right-wing populist wing of the Republican Party, led by Donald Trump, and actively attacked politicians and celebrities who spoke out against right-wing populists in any way. The thesis describes how QAnon was popular in the United States at the time, and how this popularity varied by party affiliation. The practical section also examines the way in which QAnon targeted supporters of the Republican Party. The thesis also examines how Republican politicians and the direction of the party as a whole are influenced by QAnon.

Klíčová slova

Republikánská strana, QAnon, dezinformace, polarizace, radikalizace

Keywords

Republican party, QAnon, disinformation, polarisation, radicalisation

Rozsah práce: 154 413 znaků včetně mezer

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30. dubna 2024

Bc. Hynek Janoušek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Janu Charvátovi, M.A., Ph.D. za vedení této práce a za jeho podnětné návrhy a připomínky. Zároveň bych chtěl poděkovat všem, kteří mi při psaní byli oporou.

Obsah

Úvod	10
Charakteristika tématu	10
Cíle práce	11
Rozbor literatury	11
Metodologie praktické části.....	12
1. Teoretická část.....	13
1.1 Dezinformační hnutí	13
1.1.1 Představení dílčích a příbuzných pojmů.....	13
1.1.2 Dezinformační hnutí	16
1.2 Teorie polarizace	16
1.2.1 Elitní polarizace	17
1.2.2 Masová polarizace	17
1.2.3 Afektivní polarizace.....	18
1.2.4 Příčiny politické polarizace	18
1.2.5 Role masmédií	19
1.3 Teorie radikalizace	20
1.3.1 Definice politické radikalizace	20
1.3.2 Definice radikalizace podle McCauleyho a Moskalenko	22
1.3.3 Teorie radikalizace podle Barretta.....	27
1.3.4 Mýty o radikalizaci	29
1.4 Republikánská strana.....	29
1.4.1 Vznik a vývoj Republikánské strany	29
1.4.2 Základní charakteristika strany.....	33
1.5 QAnon	36
2. Praktická část.....	43
2.1 Republikánská strana a QAnon	44

2.1.1	Popularita QAnonu ve Spojených státech amerických.....	44
2.1.2	Srovnání popularity QAnonu v jednotlivých voličských skupinách .	47
2.1.3	Zaměření QAnonu na Republikánskou stranu.....	53
2.1.4	Ovlivňování Republikánské strany hnutím QAnon.....	61
	Závěr.....	69
	Summary.....	71
	Použité prameny a literatura	74
	Seznam příloh	88
	Přílohy	89

Úvod

Ve světovém mediálním i politickém prostoru se postupně stále více objevuje problematika takzvaných konspiračních hnutí a dezinformačních kampaní. Výjimkou nejsou ani Spojené státy americké, kde podobné hnutí a kampaně nabraly s nástupem digitálního věku nebývalých rozměrů. Tato hnutí mají různé cíle, ať již podporu určitých alternativních myšlenkových proudů, polarizaci a radikalizaci společnosti, nebo dosažení konkrétních politických cílů. Dezinformace se staly nedílnou součástí politických soubojů a kampaní. V případě USA je politická realita obecně zjednodušena díky dvoustranickému systému, kdy se u moci střídají zástupci Demokratické a Republikánské strany. Ani jedna z těchto frakcí si neodpouští užívání dezinformačních kampaní k získání převahy nad svým politickým oponentem. Na straně Republikánské strany je ale na první pohled tento trend mnohem patrnější. Existuje totiž dezinformační teorie, nebo lépe řečeno celá soustava dezinformačních teorií, zvaná QAnon. QAnon se z politického hlediska dá považovat za zajímavý fenomén, protože se jedná o dezinformační teorii, která má za cíl dostat k moci konkrétní osobu, a to zástupce Republikánské strany, Donalda Trumpa. Takto specifický cíl je u dezinformačních hnutí spíše výjimkou, proto by bylo vhodné toto téma podrobit hlubšímu akademickému zkoumání.

Charakteristika tématu

Jak již bylo zmíněno na začátku, dezinformační teorie a hnutí se v současné době těší veliké popularitě. Jejich přebíráním a užíváním se v politickém prostoru vyznačují hlavně populistická a extremistická uskupení, které se snaží ve společnosti rozdmýchat v drtivé většině případů negativní emoce. Tyto emoce potom chtějí využít buďto k vlastnímu politickému, nebo v některých případech i finančnímu zisku. Pokud se nejedná přímo o snahu navýšit vlastní počty voličů, může se jednat i o kampaně, které alespoň odradí voliče politických oponentů. Tento fenomén můžeme sledovat jak v České republice, tak v USA, nebo téměř kdekoli jinde ve světě.

Pokud se podíváme konkrétně na USA, můžeme zde za posledních zhruba 10 let vidět jasný trend užívání a přebírání dezinformačních kampaní a teorií, a to především Republikánskou stranou. Tento trend může mít počátky v kulturních válkách, každopádně byl umocněn založením Tea Party, a poté hlavně s nástupem

politické kariéry Donalda Trumpa. Ten vyvrcholil roku 2016, kdy Donald Trump jakožto republikánský kandidát vyhrál prezidentské volby. Stejněho roku se objevila na internetu dezinformační teorie známá jako Pizzagate, která obviňovala vrcholné představitele Demokratů z pedofilie a dalších zločinů. Z této dezinformační teorie se poté vyvinulo dezinformační hnutí QAnon, které systematicky začalo mediálním éterem šířit nepravdy, které měly za cíl zdiskreditovat a očernit demokratické politiky, a podporovalo republikánské politiky v čele s Donaldem Trumpem (Wendling, 2021).

Přesto, že aktivity hnutí QAnon byly s vítězstvím a převzetím prezidentského úřadu Joe Bidenem roku utlumeny, krátce předtím byly aktivity hnutí eskalovány a vyvrcholily útokem na Kapitol 6. ledna 2021.

Cíle práce

Hlavní výzkumnou otázkou mé diplomové práce je, zdali je Republikánská strana a její příznivci náchylnější k uvěření dezinformační teorie QAnon, než příznivci Demokratické strany. Jak již bylo zmíněno výše, QAnon je podpůrnou dezinformační teorií pro Donalda Trumpa, ale ze struktury tohoto dezinformačního hnutí to není na první pohled patrné. Proto je vhodné srovnat, jakým způsobem se liší podpora QAnonu v obou politických táborech. S tímto cílem se přirozeně pojí otázka, jak moc je celkově QAnon v řadách Republikánů populární. Vzhledem k tomu, jak je v současné době hnutí QAnon spjato s osobou Donalda Trumpa, se dá předpokládat, že hnutí QAnon jde o zvýšené pozornosti Republikánů nějakým způsobem naproti. Cílem této práce tudíž bude identifikovat, jakým způsobem QAnon na republikánské příznivce cílí. Posledním cílem mé diplomové práce bude představit, jakým způsobem ve finální podobě dezinformační hnutí QAnon ovlivňuje Republikánskou stranu a její příznivce, tedy představit konkrétní myšlenky QAnonu přejaté republikánskými politiky, či jiné prokazatelně spojené akce.

Rozbor literatury

Dezinformace jako takové jsou v dnešní době popsány poměrně vysokým počtem odborných textů, s tím, že v českém prostoru se většinou se jedná o vztah dezinformací k nějakému konkrétnímu tématu, například využívání dezinformačních kampaní proruský orientovanými skupinami k dosažení politických cílů. V anglické literatuře nalezneme texty věnující se dezinformacím v politickém prostoru obecně,

za příklad může být dán článek *Disinformation as Political Communication* od Deena Freelona a Chrise Wellse (2020).

Konkrétně dezinformační hnutí QAnon je zmapováno především v odborných článcích, investigativních textech, a některých průzkumech veřejného mínění. Příkladem může být například článek *QAnon: Radical Opinion versus Radical Action* od autorů Sophie Moskalenkové a Clarka McCauleyho (2021).

QAnonem se zabývá taktéž investigativní tým Bellingcat, který zveřejnil například článek *How Q's 'Lost Drops' Undermine the QAnon Myth* (2021).

Co se týče závěrečných prací, tak se problematikou QAnonu v českém akademickém prostředí zabývá závěrečná práce „Role konspiračních teorií v americké politické kultuře. Případová studie QAnon“ od Jana Klofáče (2022). Tato bakalářská práce se zabývá hnutím QAnon z jiného úhlu pohledu, nevztahuje jej dohromady s problematikou Republikánské strany, čímž by měla být tato práce v rámci českého diskurzu obohacující.

Metodologie praktické části

V případě metodologie se bude jednat o spojení kvalitativní a kvantitativní analýzy. Hlavním objektem výzkumu bude dezinformační hnutí QAnon. Práce se bude opírat o obsahovou analýzu investigativních textů a odborných a novinových článků, které nám pomohou pochopit, jakým způsobem je dezinformační hnutí QAnon strukturováno, a jakým způsobem funguje.

V rámci problematiky propojování Republikánské strany a hnutí QAnon bude práce obsahovat analýzu průzkumů veřejného mínění, které nám pomohou nahlédnout na celou problematiku pomocí konkrétních čísel, díky jejichž interpretaci dokážeme zhodnotit, jakým způsobem je QAnon v rámci USA populární. Dále nám tyto průzkumy pomohou zhodnotit, jak se tato popularita liší napříč americkými voličskými skupinami.

Obsahovou analýzou textů QAnonu poté dokážeme zhodnotit, jakým způsobem toto hnutí cílí na voliče a sympatizanty Republikánské strany. Zde se dá počítat s tím, že ne všechny dílčí dezinformace, za kterými QAnon stojí, budou vést přímo k dehonestaci Demokratů a snaze znázornit Republikány v čele s Donaldem Trumpem jako řešení. Proto bude třeba tento obsah náležitě vyfiltrovat, abychom se zabývali pouze problematikou vztahu QAnonu a Republikánské strany.

1. Teoretická část

Teoretická část diplomové práce je rozdělena do pěti teoretických okruhů, které je důležité si představit pro úplné pochopení zkoumané problematiky. Jedná se o kapitoly dezinformační hnutí, teorie polarizace, teorie radikalizace, Republikánská strana a QAnon.

1.1 Dezinformační hnutí

1.1.1 Představení dílčích a příbuzných pojmů

Abychom mohli definovat pojem dezinformační hnutí, je třeba si nejprve představit pojmy, které s ním přímo souvisí. Mezi tyto pojmy patří propaganda, dezinformace, dezinformační kampaň, konspirace, a konspirační teorie.

1.1.1.1 Propaganda

Propaganda se obvykle popisuje jako organizované šíření informací a myšlenek s cílem podpořit určitou politickou kauzu nebo postoj. Tyto informace mohou být prezentovány nepřesně nebo manipulativně. *„V aktuálním kontextu mezinárodního vývoje je pojem propaganda nejčastěji spojován s politickým přesvědčováním a psychologickou válkou – ta je definována jako použití propagandy proti protivníkovi s cílem zlomit jeho vůli bojovat nebo se bránit, případně jej naklonit vlastní pozici“* (Ministerstvo vnitra České Republiky, 2023). Různí účastníci mohou využívat propagandu v různých situacích a s různými cíli, přičemž metody propagandy neustále pokračují v jejich vývoji (Reifová, 2004).

1.1.1.2 Dezinformace

Dezinformace je záměrně nepravdivá nebo zavádějící informace, která je určena k šíření komunikačními prostředky za účelem systematického a úmyslného klamání s cílem záměrně klamat a ovlivnit myšlení nebo rozhodování těch, kteří ji přijímají. Dezinformace jsou používány v rámci dezinformačních kampaní a existují pro ně určitá specifika. Často se jedná o *„informace bez záruky kvality, obsahu i původu. Dezinformace svůj původ cíleně zatajují či falšují (podobně jako padělané zboží), nebo svůj původ vůbec neuvádějí a nikdy neručí za obsah informací. Značná část toho, co publikují dezinformační platformy, se může zakládat na faktech, avšak obsahovat vymyšlenou nebo zkreslenou nadstavbu. Tím získávají dezinformace falešný punc věrohodnosti“* (Ministerstvo vnitra České Republiky, 2023).

1.1.1.3 Misinformace

Souvisejícím pojmem s dezinformací je pojem misinformace. Misinformace je taktéž nesprávná nebo zavádějící informace, ale s tím rozdílem, že „*není šířena ani systematicky, ani úmyslně s cílem ovlivnit rozhodování nebo názory těch, kteří ji přijímají*“ (Ministerstvo vnitra České Republiky, 2023). Dezinformátor si je na rozdíl od misinformátora vědom, že informace, kterou šíří, není pravdivá. Nicméně, misinformace mohou nakonec mít stejný dopad jako dezinformace, což znamená, že mohou vést k přijetí rozhodnutí nebo názorů na základě falešných údajů. K dezinformaci a misinformaci se váže další řada příbuzných pojmů, jako například deepfake, internetový trolling, hoaxy, fake news, boti na sociálních sítích atd. (OSN, 2021).

1.1.1.4 Dezinformační kampaň

Dezinformační kampaň je cílený, organizovaný informační útok na firmu, stranu, instituci nebo jednotlivce, při kterém je zveřejněno velké množství prokazatelně nepravdivých nebo zavádějících informací (dezinformací), které slouží k manipulaci a jsou záměrně šířeny ve velkém měřítku. Hrozba spočívá v tom, že dezinformační kampaně nejenže podkopávají důvěryhodnost konkrétních politiků nebo politických stran, ale často také vyvolávají nedůvěru vůči médiím obecně, politickému systému a demokracii jako celku. Tyto kampaně rovněž podněcují apatii, protože šíří přesvědčení, že není možné věřit ničemu a že není možné nic změnit, protože vše je ovládáno mocnými, ale skrytými silami. Dezinformační kampaně mohou nabývat různých forem. Dezinformační kampaň může být například teroristická, může sloužit konkrétnímu režimu, jako je například dezinformační kampaň pro-kremelská, nebo může být extremistická. Takové dezinformační kampaně mohou nakonec vést k podpoře nedemokratických a extrémistických názorů v společnosti. Používáním lží, polopravd, relativizace faktů a manipulace mohou dezinformační kampaně vyvolávat dojem bezmoci v rámci demokratického systému, který je reprezentován institucemi, jako jsou volby nebo soudy. Extremistická dezinformační kampaň může jít ještě dál, „*provokovat společnost a vybízet ji k trestné činnosti spojené s extremismem a k jednání v rozporu s demokratickými a ústavními principy*“ (Ministerstvo vnitra České Republiky, 2023).

1.1.1.5 Konspirace

Konspirace, známá také jako spiknutí, je tajný plán nebo dohoda mezi lidmi nazývanými buďto konspirátoři, nebo spiklenci s nezákonným nebo škodlivým účelem, jako je vražda, zrada nebo korupce, zejména s politickou motivací, přičemž svou dohodu zachovávají v utajení před veřejností nebo před jinými lidmi, kterých se týká. V politickém smyslu se konspirace týká skupiny lidí spojených s cílem uzurpovat, změnit nebo svrhnout zavedenou politickou moc. V závislosti na okolnostech může být spiknutí také zločinem nebo občanskoprávní křivdou. Termín obecně znamená nebo implikuje provinění nebo nezákonnost ze strany konspirátorů, protože se běžně věří, že lidé nebudou muset konspirovat, aby se zapojili do činností, které byly zákonné a etické, nebo proti kterým by nikdo neměl námitky (Merriam-Webster, 2023).

1.1.1.6 Konpirační teorie

Konpirační teorie, známá také jako spiklenecká teorie, teorie spiknutí nebo konspiracionismus, je interpretace události nebo situace, která tvrdí, že za nimi stojí skryté a zlověstné skupiny, často s politickými motivy. Konpirační teorie poskytuje alternativní interpretaci události nebo situace, která se obvykle vysvětluje jinak. Termín má obecně negativní konotaci, což znamená, že přitažlivost konpirační teorie je částečně založena na předsudcích, emocionálním přesvědčení nebo nedostatečných důkazech. V případě propracované konpirační teorie se však většinou setkáme s dovozováním, které zní logicky, což takovou konpirační teorii činí uvěřitelnější a tedy i nebezpečnější. Konpirační teorie odkazuje na předpokládanou konspiraci se specifickými charakteristikami, včetně oponování vůči mainstreamovému konsenzu mezi těmi, kteří jsou kvalifikováni hodnotit její přesnost, jako jsou vědci nebo historici. Konpirační teorie jsou obvykle navrženy tak, aby odolaly ověření a často se opírají o kruhovou logiku: jakékoliv důkazy proti nim, tak i absence důkazů v jejich prospěch jsou chybně interpretovány jako podpora jejich pravdivosti. To činí konpirační teorie více záležitostí víry než objektivně prověřitelných faktů. V nedávné době jsme stále častěji svědky propojení konpiračních teorií s násilným extremismem, jak naznačuje vzrůstající trend extremistických dezinformačních kampaní. Konpirační teorie se staly součástí politického diskurzu s rozmachem sociálních sítí a nabraly na intenzitě během pandemie nemoci COVID-19. V této době konpirační teorie ovlivnily extremismus

všeho druhu a v krajních případech se staly novými zdroji terorismu a politického násilí. Příklady takového násilí jsou například útok příznivců QAnonu na Kapitol roku 2021, nebo útoky neoludditů na 5G vysílače. Propojování konspiračních teorií a extremistických skupin v takovýchto případech probíhá oběma směry, tudíž stejně jako konspirační teorie využívají extremistické skupiny k sebepropagaci, tak extremistické skupiny napříč ideologickým spektrem využívají konspirační teorie ve svých propagandistických narativích, aby nalákaly rekruty a potvrdily jejich světonázory (Goertzel, 1994).

Mezi nejznámější konspirační teorie patří například tvrzení, že dětské vakcíny způsobují autismus, že globální oteplování je výmysl skupiny vědců, nebo že do letadlových paliv jsou záměrně přidávány škodliviny. U konspiračních teorií se často ujme zjednodušující název, jako například chemtrails, QAnon, nebo teorie o reptiliánech (Barkun, 2013).

1.1.2 Dezinformační hnutí

Dezinformační hnutí je termín, který je používán v rámci této práce, přestože se v oficiálním diskurzu nevyskytuje. Jedná se o zjednodušující pojem, který je v této práci využit kvůli specifickému případu, kterému se práce věnuje. QAnon totiž není jednoduše zařaditelný do žádného z výše zmíněných pojmů, nejedná se pouze o konspirační teorii, ani jej nelze omezit na dezinformační kampaň. QAnon je soustava konspiračních teorií, strůjce dezinformačních kampaní, zjednodušené pojmenování domnělého autora, ale zároveň se jedná o politické hnutí. Z tohoto důvodu nelze QAnon v této práci označit jedním oficiálním termínem, a proto bylo přistoupeno k termínu dezinformační hnutí, čímž se myslí politické hnutí využívající dezinformace, dezinformační kampaně a konspirační teorie k šíření specifické propagandy a dosažení svých politických cílů. Stejně tak by se pro QAnon dal v tomto případě použít i zjednodušující termín „konspirační hnutí“ (Bellingcat, 2021).

1.2 Teorie polarizace

Ve spojitosti s dezinformačními hnutími a specificky s QAnonem je důležité představit a popsat koncept politické polarizace. Politická polarizace je divergence politických postojů směrem od středu k ideologickým extrémům. Většina diskusí o polarizaci v politologii uvažuje o polarizaci v kontextu politických stran

a demokratických vládních systémů. V systémech dvou stran politická polarizace obvykle ztělesňuje napětí jejich binárních politických ideologií a stranických identit. Někteří politologové však tvrdí, že současná polarizace závisí méně na politických rozdílech mezi levicí a pravicí, ale stále více na jiných rozděleních, jako jsou náboženské proti sekulárnímu, nacionalistické proti globalistickému, tradiční proti modernímu, nebo venkovské proti městskému. Polarizace je spojena s procesem politizace. Vědci rozlišují mezi ideologickou polarizací (rozdíly mezi politickými pozicemi) a afektivní polarizací (emocionální nechuť a nedůvěra k politickým vnějším skupinám). Politologové obvykle rozlišují mezi dvěma úrovněmi politické polarizace: elitní a masovou. Elitní polarizace se zaměřuje na polarizaci politických elit, jako jsou organizátoři stran a volení představitelé. Polarizace mas (neboli lidová polarizace) se zaměřuje na polarizaci obyvatelstva, nejčastěji voličů nebo široké veřejnosti (Dimaggio, Evans, Bryson, 1996).

1.2.1 Elitní polarizace

Elitní polarizace se týká polarizace mezi stranami ve vládě a stranami v opozici. Polarizované politické strany jsou vnitřně soudržné, jednotné, programové a ideologicky odlišné, obvykle se vyskytují v parlamentním systému demokratického vládnutí. V systému dvou stran má polarizovaná zákonodárná moc dvě důležité charakteristiky: zaprvé, mezi členy obou stran dochází pouze k nepatrnému nebo vůbec žádnému ideologickému překryvu, a zadruhé, téměř všechny konflikty týkající se legislativy a politik jsou rozděleny širokou ideologickou propastí. To vede ke spojení politických stran a ideologií (tj. demokrat a republikán v případě politiky ve Spojených státech amerických se stávají téměř dokonalými synonymy pro liberála a konzervativce) a zhroutil ideologického centra (Baldassarri, Gelman, 2008).

1.2.2 Masová polarizace

Masová polarizace neboli též lidová polarizace nastává, když jsou postoje voličů k politickým otázkám, politikám, oslavovaným postavám nebo jiným občanům úhledně rozděleny podle stranických linií. V krajním případě každý z táborů zpochybňuje morální legitimitu toho druhého, přičemž na nepřátelský tábor a jeho politiku pohlíží jako na existenční hrozbu jejich způsobu života nebo národa jako celku. Existuje několik typů nebo měření masové polarizace. Ideologická polarizace se týká rozsahu, v jakém mají voliči odlišné názory na ideologické otázky (např. potraty nebo afirmativní akce) nebo přesvědčení, která jsou konzistentně

konzervativní nebo liberální v celé řadě problémů (např. mají konzervativní postoj k potratům i afirmativní akci, i když tyto pozice nejsou extrémní). Stranické třídění se týká rozsahu, v jakém voliči rozlišují nebo se identifikují se stranou na základě jejich ideologických, rasových, náboženských, genderových nebo jiných demografických charakteristik. Afektivní polarizace se týká rozsahu, v jakém voliči nesnášejí nebo nedůvěřují těm z jiných stran (Carmines, Ensley, Wagner, 2012).

Politologové, kteří se zabývají masovou polarizací, se obecně opírají o data z průzkumů veřejného mínění a volebních průzkumů. Hledají trendy v názorech respondentů na danou otázku, jejich volební historii a jejich politickou ideologii (konzervativní, liberální, umírněná atd.) a snaží se tyto trendy dát do souvislosti se stranickou identifikací respondentů a dalšími potenciálně polarizujícími faktory (jako zeměpisná poloha nebo příjmová skupina). Politologové obvykle omezují své pátrání na problémy a otázky, které byly v průběhu času konstantní, aby porovnali současnost s tím, jaké bylo historické politické klima. Někteří politologové tvrdí, že polarizace vyžaduje divergenci v širokém spektru otázek, zatímco jiní tvrdí, že je zapotřebí jen několik otázek (Hetherington, 2009).

1.2.3 Afektivní polarizace

Afektivní polarizace se týká jevu, kdy se pocity a emoce jednotlivců vůči členům jejich vlastní politické strany nebo skupiny stávají pozitivnějšími, zatímco jejich pocity vůči členům opačné strany nebo skupiny se stávají negativnějšími. To může vést ke zvýšenému nepřátelství a nedostatku ochoty ke kompromisům nebo spolupráci s lidmi, kteří zastávají různé politické názory. Tento jev lze pozorovat v online i offline prostředí a v posledních letech je ve sledovaných zemích na vzestupu. Studie ve 25 evropských zemích ukazuje, že rozsah afektivní polarizace stran je mnohem silnější ve srovnání s rozdíly v jiných atributech, které tvoří tradiční štěpení, jako je třída, náboženství a dokonce i národnost, což potvrzuje primát stranic a jeho zobecnění napříč demokratickými zeměmi (Boxell, Gentzkow, Shapiro, 2022).

1.2.4 Příčiny politické polarizace

Politická polarizace má různé kořeny, například politické strany, přerozdělování bohatství, politické ideologie veřejnosti, masmédiá a politický kontext. Někteří vědci argumentují, že rostoucí polarizace je často poháněna

rozdílnými postoji politických stran, které se od sebe stále více vzdalují. Tato hypotéza je podložena analýzou trendů v americkém Kongresu, kde většinová strana preferuje politické postoje, jež souhlasí s její stranickou linií a ideologií. Přijetí ideologicky odlišnějších pozic politickými stranami může způsobit polarizaci jak mezi elitami, tak mezi voliči. Polarizace mezi elitami však nutně nevyvolává polarizaci uvnitř voličů a polarizované volební výsledky mohou často odrážet polarizaci elit spíše než preference voličů (Ura, Ellis, 2012).

V demokratických systémech a jiných formách zastupitelských vlád si občané volí politické zástupce, kteří je budou reprezentovat. Někteří odborníci tvrdí, že politická polarizace je odrazem ideologie veřejnosti a volebních preferencí. Dixit a Weibull tvrdí, že politická polarizace je přirozený a pravidelný jev. Stranická loajalita je silným prvkem myšlení voličů. Jednotlivci, kteří mají vyšší politické znalosti, nebudou ovlivněni ničím, co politik řekne. Polarizace je pouze odrazem strany, ke které volič patří, a bez ohledu na to, kterým směrem se pohybuje. Tvrdí, že existuje spojení mezi veřejnými rozdíly v ideologii a polarizací zástupců, ale že nárůst rozdílů v preferencích je obvykle dočasný a nakonec vede ke kompromisu (Dixit, Weibull, 2007). Fernbach, Rogers, Fox a Sloman tvrdí, že je to výsledek toho, že lidé mají přehnanou víru ve své chápání složitých problémů (Fernbach et al., 2013). Žádat lidi, aby podrobně vysvětlili své politické preference, obvykle vedlo k umírněnějším názorům. Pouhé požádání, aby uvedli důvody svých preferencí, k žádné takové umírněnosti nevedlo (Galston, 2008).

1.2.5 Role masmédií

Masmédia se za poslední půlstoletí jako instituce rozrostla. Politologové tvrdí, že to ovlivnilo zejména voličskou veřejnost v posledních třech desetiletích, protože dříve méně zaujatí diváci dostávají více polarizovanou volbu sdělovacích prostředků. Současné roztržité prostředí masmédií s velkým výběrem vyvolalo pohyb publika od vyrovnanějšího politického programu k antagonističtějšímu a jednostrannějšímu vysílání a článkům. Tyto programy mají tendenci oslovovat přívržence, kteří sledují polarizované programy jako sebestvrzující zdroj svých ideologií. Země s méně diverzifikovanými, ale rozvíjejícími se mediálními trhy, jako je Čína a Jižní Korea, se staly více polarizované v důsledku diverzifikace politických médií. Navíc, většina vyhledávačů a sociálních sítí, jako je Google nebo Facebook, v současnosti používá algoritmy jako filtry, které upravují webový obsah podle

uživatelské historie vyhledávání, jeho polohy a předchozích kliknutí, což může vést k polarizovanějšímu přístupu k informacím. Výsledkem této metody personalizace webového obsahu jsou filtrační bubliny, což je termín vytvořený digitálním aktivistou Eliem Pariserem, který odkazuje na polarizované ideologické bubliny, které jsou vytvářeny počítačovými algoritmy filtrujícími nesouvisející informace a protichůdné názory (Hollander, 2008).

1.3 Teorie radikalizace

Radikalizace je proces, kdy člověk postupně mění své ideologické přesvědčení směrem k extrémním postojům, které odporují základním ústavním principům a vedou k projevům netolerance. Tyto extremistické názory mohou vyústit v aktivity, které ohrožují demokratický systém, včetně násilných činů. Radikalismus je pak spojen se zastáváním těchto extrémních ideologií. Proces radikalizace je většinou podporován různými okolnostmi, které jsou sice většinou navzájem nezávislé, ale ve výsledku se vzájemně posilují. *„Radikalizace může být v zásadě náboženská, politická anebo obecně protidemokratická, zaměřená proti demokratickému právnímu státu a statutu quo“* (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023). Radikalizace, probíhající v různých situacích, které se vzájemně posilují, výrazně zvyšuje odolnost a účinnost skupiny. Dále, když narušuje schopnost skupiny integrovat se do nenásilné společnosti a podílet se na moderní ekonomice na národní či mezinárodní úrovni, radikalizace se stává jakousi sociologickou léčkou, která jednotlivcům neumožňuje najít jiné místo, kde by mohli uspokojit své materiální a duchovní potřeby (Borum, 2011).

1.3.1 Definice politické radikalizace

Neexistuje žádná všeobecně uznávaná definice radikalizace. Zdá se, že jedním z problémů s definováním radikalizace je důležitost kontextu pro určení toho, co je vnímáno jako radikalizace. Radikalizace proto může pro různé lidi znamenat různé věci (Schmid, 2013).

Ve výzkumné zprávě UNESCO o dopadu internetu a sociálních médií na mládež a násilný extremismus se diskutuje o obtížnosti definování radikalizace. Rozlišuje se mezi procesem radikalizace, procesem násilné radikalizace (legitimizující přijetí násilí) a násilnými činy. Pro účely zprávy UNESCO je radikalizace definována těmito třemi body: jednotlivec hledající základní smysl,

původ a návrat ke kořenové ideologii, jednotlivec jakožto součást skupinové adopce násilné formy expanze kořenové ideologie a souvisejících opozičních cílů, a polarizace sociálního prostoru a kolektivní konstrukce ohroženého ideálu „my“ proti „nim“, kdy jsou ostatní dehumanizováni procesem vytváření obětních beránků. Navzdory tomu, že se radikalizace skládá z různých příčin, které vedou k různým výsledkům a někdy i diametrálně odlišným ideologickým cílům, lze radikalizaci vysledovat ke společnému souboru příčin, které převádějí skutečné nebo domnělé křivdy do stále extrémnějších myšlenek a připravenosti podílet se na politických akcích přesahujících status quo (Alava, Frau-Meigs, Hassan, 2017)

Shira Fishmanová, vědkyně z Národního konsorcia pro studium terorismu a reakcí na terorismus, uvádí, že proces radikalizace je živý a individuálně se liší, ale má některé základní společné charakteristiky, které lze zkoumat. Přestože existuje mnoho různých výsledků radikalizačního procesu, zahrnujících různé formy extremistických skupin, jak násilných, tak nenásilných, akademický výzkum systematicky prokázal společné dynamické rysy tohoto procesu (Fishman, 2010).

V této práci bude vysvětlena především radikalizace politická a protidemokratická s důrazem na pravicový radikalismus, protože nejvíce souvisí s tématem práce. Pravicový terorismus je motivován řadou různých pravicových/krajně pravicových ideologií, nejvýrazněji neofašismem, neonacismem, bílým nacionalismem a v menší míře „vlasteneckým“/svrchovaným občanským přesvědčením a protipotratovým sentimentem (Aubrey, 2004).

Od roku 2008 do roku 2016 došlo v USA k více pokusům i uskutečněným teroristickým útokům ze strany pravicových extremistů, než ze strany levicových extremistů a islamistů dohromady. Pravicový populismus lidí, kteří podporují etnocentrismus (obvykle bílý nacionalismus) a jsou proti imigraci, vytváří atmosféru „my versus oni“ vedoucí k radikalizaci. Růst bílého nacionalismu v politickém klimatu polarizace poskytl příležitost pro radikalizaci a nábor na internetu i mimo něj jakožto alternativu ke stále nedůvěryhodnějším tradičním mainstreamovým politickým stranám a možnostem (Greven, 2016).

Anti-Defamation League (Liga proti hanobení) uvádí, že propaganda bílé rasy a náborové úsilí na univerzitních kampusech a kolem nich prudce rostou, s 1 187 incidenty v roce 2018 ve srovnání se 421 incidenty v roce 2017, což daleko převyšuje jakýkoli předchozí rok. Krajně pravicoví teroristé se při náboru spoléhají na různé strategie, jako jsou letáky, násilné rituály a domácí večírky, zaměřené na rozzlobenou

a marginalizovanou mládež hledající řešení svých problémů. Jejich neúčinnějším náborovým nástrojem je ale extremistická hudba, která se vyhýbá sledování moderujícími stranami, jako jsou rodiče a školské úřady. Mezi rizikové faktory pro nábor patří vystavení rasismu v dětství, dysfunkční rodiny, jako jsou rozvedení rodiče, fyzické, emocionální a sexuální zneužívání, zanedbávání a deziluze (Anti-Defamation League, 2023).

V roce 2018 výzkumníci z think-tanku Data & Society označili systém doporučení obsahu na platformě YouTube za podporující pro řadu politických postojů od mainstreamového libertarianismu a konzervatismu až po otevřený bílý nacionalismus. Pro online pravicovou radikalizaci se využívá mnoho dalších online diskusních skupin a fór. Bylo zjištěno, že Facebook nabízel reklamy zaměřené na 168 000 uživatelů v kategorii konspiračních teorií o bělošské genocidě, kterou odstranili krátce poté, co je kontaktovali novináři po střelbě v Pittsburghské synagoze v roce 2018. Po střelbě v mešitě v Christchurch z 15. března 2019 Facebook oznámil, že zakázal obsah propagující bělošský nacionalismus a bělošský separatismus spolu s obsahem propagujícím bělošskou nadvládu (Lewis, 2018) (Cox, Koebler, 2019).

Knihy Eliho Bermana z roku 2009, *Radical, Religious, and Violent: the New Economics of Terrorism*, aplikuje model racionální volby na proces radikalizace, který dokazuje, že přítomnost sítí vzájemné pomoci zvyšuje odolnost radikálních skupin. Když se tyto skupiny rozhodnou použít násilí, těší se také zvýšené úrovni letality a jsou chráněny před zběhnutím a jinými formami zásahů ze strany států a vnějších skupin (Berman, 2009).

1.3.2 Definice radikalizace podle McCauleyho a Moskalenko

Zatímco celkový proces radikalizace obvykle zahrnuje několik dílčích posilujících procesů, vědci identifikovali řadu jednotlivých příčin radikalizace. Kniha Clarka McCauleyho a Sofie Moskalenko z roku 2017, *Friction: How Conflict Radicalizes Them and Us*, identifikuje 12 sociologických a psychodynamických cest, které se dají rozdělit do třech skupin: faktory na individuální úrovni, faktory na skupinové úrovni, a masová radikalizace. Mezi faktory na individuální úrovni patří osobní křivda, skupinová křivda, „slippery slope“, láska, závislost zvyšujícího se postavení na zvyšujícím se riziku, a „unfreezing“. Mezi faktory na skupinové úrovni patří polarizace, izolace, a kompetitivnost. Faktory masové radikalizace jsou logika politického násilí, nenávisť, a mučednictví (McCauley, Moskalenko, 2017).

1.3.2.1 Faktory na individuální úrovni

Osobní křivda

Radikalizace z důvodu osobní křivdy klade důraz na pomstu za skutečnou nebo domnělou újmu způsobenou na sobě cizí stranou. Tento počáteční trestný čin spouští další psychodynamické mechanismy, jako je tvrdší myšlení ve skupině a mimo skupinu, snížené zábrany k násilí a menší pobídky k vyhýbání se násilí. Dobrým příkladem jsou čečenské „Šahidky“ známé také jako Černé vdovy, ženy, které ztratily manžela, děti nebo jiné blízké členy rodiny v konfliktu s ruskými ozbrojenými silami (McCauley, Moskalenko, 2017).

Skupinová křivda

Dynamika radikalizace v důsledku skupinové křivdy je podobná procesu vyvolanému osobní křivdou, s tím rozdílem, že jedinec vnímá škodu způsobenou skupině, ke které patří nebo s ní sympatizuje. Tato forma radikalizace je hlavním faktorem politického a etnického extrémního násilí, kde činy jsou prováděny ve prospěch celé skupiny spíše než jako osobní pomsta. I když radikalizace ze sympatií k vnější skupině je méně častá, v historii jsou příklady této dynamiky. Spojení mezi radikalizací prostřednictvím skupinové křivdy a sebevraždnými bombovými útoky bylo také prokázáno: pocit ohrožení blízké identity, například přítomnost cizích vojsk nebo invaze, převažuje ve většině sebevraždných bombových útoků. Někteří komentátoři se domnívají, že hněv a podezření namířené proti nevinným muslimům žijícím v západních zemích po útocích z 11. září a pohoršení, které na ně uvalily bezpečnostní síly a široká veřejnost, přispívá k radikalizaci nových rekrutů. Takové nepřátelství „my vs. oni“ citované komentátory zahrnuje politické postoje, jako je Trumpův zákaz cestování, za který Donald Trump zpočátku vedl kampaň jako úplné zastavení vstupu muslimů do Spojených států, nebo ironická výzva senátora Teda Cruze k hlídání a zabezpečení muslimských čtvrtí, než se zradikalizují (McCauley, Moskalenko, 2017).

Slippery slope

„Šikmý svah“ představuje postupnou radikalizaci prostřednictvím aktivit, které postupně zužují sociální okruh jedince, zužují jeho myšlení a v některých případech ho znecitlivují vůči násilí. Tento jev byl také nazýván syndromem „pravověrného“, jehož produktem je stále vážnější politické, sociální a náboženské přesvědčení, které je výsledkem „učinění dalšího kroku“. Člověk může začít účastí

na nenásilných aktivitách, jako je vzájemná pomoc, přičemž nejlepším způsobem, jak zvýšit svůj sociální status ve skupině, je prokázat svoji vážnost ve vztahu k věci a zvýšit úroveň angažovanosti, pokud jde o přesvědčení a aktivity. Jak se jedinec dopouští jednoho činu za druhým, vznikají nenávratné ztráty. I když je činnost zpočátku pouze ideologická nebo pouze kriminální, proces radikalizace zrovnoprávňuje obě tyto činnosti tak, že kriminální činy jsou ospravedlňovány intelektuálně radikálními cíli a radikální cíle jsou využívány k ospravedlnění toho, co jsou nakonec kriminální činy (McCauley, Moskalenko, 2017).

Láska

Romantické a rodinné vztahy často představují opomíjený faktor při procesu radikalizace. Některé násilné extremistické skupiny, zvláště v počátcích své existence, vycházejí ze silného propojení úzké skupiny přátel, kteří sdílejí náboženské, ekonomické, sociální a intimní vazby. I když tento model je zřejmý v extrémnějších případech, jako je "rodina" Charlese Mansona a jiné radikální kultury, platí to i pro radikalizaci v sekulárním a ortodoxním náboženském prostředí. Láska může sloužit jako spojnice mezi vlivnými osobnostmi a propojovat síť jejich stoupenců prostřednictvím kombinace přitažlivosti a loajality. Tato specifická síla byla zvláště patrná v radikálních skupinách nové levice, jako byl americký Weather Underground a německá Frakce Rudé armády. Propojení mezi osobnostmi jako Bill Ayers a Bernardine Dohrn nebo Gudrun Ensslinová a Andreas Baader sloužilo jako organizační a intelektuální jádro těchto skupin (McCauley, Moskalenko, 2017).

Riziko a status

V radikální skupině se riskantní chování vnímá jako cesta k získání statusu, protože je interpretováno jako projev odvahy a oddanosti určité věci. Aktivity spojené s násilím či jinou radikální činností tak nabízejí možnost dosažení úspěchu, uznání ve společnosti a materiálních odměn, které by jinak byly nedostupné. Toto neúměrné upínání se k riskování a získávání statusu je zejména charakteristické pro mladé muže pocházející z prostředí s nedostatkem příležitostí, nižším IQ a nižším socioekonomickým postavením, což jim brání v dosažení úspěchu prostřednictvím tradiční kariéerní dráhy. Tito mladí muži se častěji zapojují do činností gangů, násilné kriminality a jiných rizikových chování. (McCauley, Moskalenko, 2017).

Unfreezing

Ztráta sociálních vazeb může jedince otevřít novým myšlenkám a nové identifikaci, která může zahrnovat i politickou radikalizaci. Jedinci izolovaní od

přátel, rodiny nebo jiných základních potřeb se mohou začít stýkat s různými stranami, včetně politických, náboženských nebo kulturních radikálů. To je zvláště patrné u radikalizace ve vězení, kde se jedinci spojují kvůli rasové, náboženské a gangové identitě ve větší míře, než ve vnějším světě, a často svou nově nabytou radikální identitu přenášejí i mimo vězení, aby se spojili s radikálními organizacemi v populaci obecně (McCauley, Moskalenko, 2017).

1.3.2.2 Faktory na úrovni skupiny

Vzhledem k tomu, že skupina je dynamický systém se společným cílem nebo souborem hodnot, je možné, že smýšlení skupiny jako celku může ovlivnit jednotlivce tak, že se tito jednotlivci stanou radikálnějšími (McCauley, Moskalenko, 2017).

Polarizace

Diskuze, interakce a zkušenosti uvnitř radikální skupiny mohou vést k celkovému posílení oddanosti k dané věci a v některých situacích mohou přispět k formování odlišných představ o cílech skupiny a preferovaných strategiích. Uvnitř radikální skupiny může vnitřní dynamika vést k vytvoření různých frakcí v důsledku vnitřní frustrace (nebo naopak ambicí) vůči činnosti skupiny jako celku, zejména pokud jde o rozhodnutí mezi použitím násilného terorismu a nenásilného aktivismu. Jako jeden z mnoha příkladů lze uvést rozkol mezi skupinami Weather Underground a Students for a Democratic Society. Dynamika skupinové polarizace ukazuje, že členové této rozsáhlejší skupiny musí buď přistoupit k jedné frakci a prokázat svou loajalitu další radikalizací, nebo skupinu zcela opustit (McCauley, Moskalenko, 2017).

Izolace

Izolace zesiluje vliv radikálního smýšlení tím, že umožňuje váženým a přesvědčivým členům skupiny nadměrně určovat agendu orgánu. Když jedinec má přístup pouze k jednomu sociálnímu prostředí ve skupině, tato skupina získává absolutní kontrolu nad jednotlivcem – nesouhlas by se rovnal sociální izolaci a často by znamenal nedostatek základních služeb, které komunita poskytuje. Islámské skupiny na Západě jsou obzvláště zranitelné vůči této formě radikalizace, protože jsou muslimské komunity odděleny od širší společnosti kvůli jazykovým a kulturním rozdílům a občasné diskriminaci, což je činí náchylnými k dalším formám radikalizace (McCauley, Moskalenko, 2017).

Další cestou, jak se mohou izolované osoby radikalizovat, je prostřednictvím internetu. Podle Robin Thompsonové, která se odvolává na údaje z Internet World Stats, je míra používání internetu v oblasti Blízkého východu a severní Afriky nadprůměrná ve srovnání s ostatními regiony. Nicméně v zemích s větší dostupností internetu je vyšší pravděpodobnost, že jednotlivci budou rekrutováni a radikalizováni online. Internet, zejména sociální média jako jsou extremistické chaty a blogy, láká své uživatele slibem přátelství, přijetí nebo pocitu vlastní důležitosti (Thompson, 2011).

Soutěž

Skupiny mohou vykazovat radikalizaci vůči ostatním skupinám v boji o uznání a respekt ve společnosti. Tento proces zdůrazňuje zvýšenou agresivitu skupin při snaze převyšovat ostatní, což se může projevit zvýšeným násilím, intenzivním prováděním náboženských rituálů, ekonomickými nebo fyzickými obtížemi, nebo kombinací těchto faktorů. Tento trend je patrný u náboženských hnutí a teroristických skupin, které se formují ve jméno svých ideologií. Ačkoli motivací tohoto soupeření může být doktrinální či etnická diference, jeho hlavním projevem je zvýšená touha skupiny po odvážných a radikálních činech (McCauley, Moskalenko, 2017).

1.3.2.3 Masová radikalizace

Politika Jujitsu

Jujitsu politika, někdy označovaná jako „logika politického násilí“, představuje formu asymetrického politického boje, kdy radikální skupiny vyprovokují vlády k reakci proti široké veřejnosti, což vyvolává domácí reakci legitimizující další násilné akce. Hlavním cílem radikálních skupin používajících tuto taktiku není přímo zničit nepřítele, ale donutit jej k útoku na umírněné politické a ideologické představitele, čímž zpochybní legitimitu stávajícího politického řádu a posílí svou vlastní legitimitu. Ničením umírněných stran podporují radikální skupiny polarizaci společnosti a využívají státní reakce na násilí jako ospravedlnění pro další násilí. Strategie Al-Káidy, která usiluje o zapojení Západu, zejména Spojených států, do pozemních válek v islámských zemích, které polarizují muslimský svět proti Západu, přičemž se snaží vyhnout se přímému střetu s technologicky nadřazenou americkou armádou, je příkladem jujitsu politiky. David Kilcullen, poradce Davida Petraeuse při potlačování povstání během operace Iraq Surge, to popsal jako syndrom

náhodné guerilly. Tato strategie je také základem maoistického povstání a slouží jak taktickým, tak ideologickým účelům (McCauley, Moskalenko, 2017).

Nenávist

Ve dlouhotrvajících konfliktech nepřátelé často začínají být vnímáni jako něco méně, než lidské bytosti, což snižuje přirozené morální bariéry vůči používání násilí vůči nim. To zahrnuje „esencializaci“ jak sebe sama, tak nepřátel, kdy jsou považováni za dobré, respektive zlé entity. Příkladem je islamistická praxe takzvaného takfírismu, kdy se vraždění neradikálních muslimů a nevěřících (káfír: „pohan“) ospravedlňuje. Hannah Arendtová v knize Původ totalitarismu popisuje podobnou dynamiku, která přispěla k ideologiím panslavismu, nacismu a antisemitismu, kdy se vnitřní skupina identifikuje jako nadřazená a mobilizuje proti vnějším skupinám, aby tuto identitu posílila. Tato nenávistná dynamika není omezena pouze na pravicové skupiny, Weathermen a Frakce Rudé armády často označovaly policisty a vládní úředníky za „prasata“ a neváhaly je popisovat jako bytosti, které si zaslouží smrt a nelidské zacházení. (McCauley, Moskalenko, 2017).

Mučednictví

Mučednictví označuje situaci, kdy jedinec zemřel pro nějakou věc nebo je ochoten pro ni obětovat svůj život. Symbolický význam mučednictví se může lišit v různých kulturách, ale v kontextu radikalizace představuje akt mučednictví nebo snaha o něj absolutní prioritu v životě radikála (McCauley, Moskalenko, 2017).

1.3.3 Teorie radikalizace podle Barretta

Dalším důležitým vědcem zkoumajícím radikalizaci je Robert Barrett. Barrett je jedním z předních výzkumných pracovníků v terénním výzkumu s nigerijskými teroristickými skupinami. Barrett přispívá k tomuto typu výzkumu jedinečnou perspektivou, protože jeho studie probíhaly se současnými, nikoli bývalými členy povstaleckých skupin. Podle Barrettovy terénní výzkumné studie z roku 2008 se ukázalo, že povstalecké skupiny uvádějí jedinečné typy a motivace pro radikalizaci. Jednotlivci, kteří se radikalizují, vyjadřují různé pocity dobrovolné účasti, ale extremističtí náboráři interpretují, že jejich cílem je vytvořit pocit dobrovolnosti z donucení. Barrett zdůraznil, že radikalizované jedince lze podle jejich motivace k radikalizaci rozdělit do kategorií jako jsou: ideologové, bojovníci, zločinci, pragmatici, vojáci a stoupenci (Barrett, 2011).

1.3.3.1 Ideologové

Ideologové věří, že etnická převaha je klíčová a použití násilí je nutným prostředkem k dosažení této ideje. Mají ochotu obětovat své životy pro etnickou skupinu, pokud je to nutné, protože považují přežití a zachování celé skupiny nebo komunity za důležitější než přežití a zachování sebe sama (Barrett, 2011).

1.3.3.2 Bojovníci

Bojovníci mají obavy, že jejich přežití závisí na přidání se k extremistickým skupinám. Jejich motivací není ideologie, ale hlavním cílem je zachování vlastního života (Barrett, 2011).

1.3.3.3 Zločinci

Zločinci jsou primárně motivováni svobodou provádět činnosti, které jsou jinak nelegální. Pro ně je důležité okamžité uspokojení z účasti na násilných akcích proti svým nepřítelům. V konfliktních situacích prosperují a vnímají své činy jako hrdinské (Barrett, 2011).

1.3.3.4 Pragmatici

Pragmatiky motivují ekonomické výhody a možnosti sociálního vzestupu. Snaží se udržet struktury a podmínky, které vedou k trvalému úspěchu nebo k získání nového bohatství, majetku a/nebo práv na těžbu. (Barrett, 2011).

1.3.3.5 Vojáci

Vojáci se domnívají, že nespravedlnost a nejistota hrají důležitou roli v procesu radikalizace. Jsou silně ovlivněni pocitem povinnosti bojovat proti nespravedlnostem. Jejich motivací je přesvědčení, že mohou aktivně přispět k pozitivním změnám (Barrett, 2011).

1.3.3.6 Stoupenci

Stoupenci hledají pocit sounáležitosti a přináležitosti, aby překonali pocit vyloučení ze skupiny. Jejich hlavní zájem se zaměřuje na sociální interakce. Klíčovým faktorem, který podporuje jejich zapojení, je zajištění přijetí a udržení nebo posílení sociálního postavení uvnitř komunity (Barrett, 2011).

1.3.4 Mýty o radikalizaci

Spojení mezi radikalizací a chudobou je falešné přesvědčení. Mnoho teroristů pochází ze střední třídy a má vzdělání na vysoké úrovni, zejména v technických oborech a inženýrství. Neexistuje žádný statistický vztah mezi chudobou a militantní radikalizací. Chudoba a sociální nerovnosti mohou motivovat lidi ke vstupu do organizací s radikálními přístupy, ale to neznamená, že samotná chudoba je hlavní příčinou radikalizace (Barrett, 2011).

I když individuální psychologie má v radikalizaci značný vliv, mentální onemocnění není hlavním faktorem terorismu, ani konkrétně, ani obecně v ideologické radikalizaci. Dokonce i v případě sebevražedného terorismu často chybí psychologické patologie, jako je deprese nebo schizofrenie (Barrett, 2011).

1.4 Republikánská strana

Tato kapitola se věnuje jedné z nejsilnějších politických stran v USA, Republikánské straně. Je zde stručně popsán vznik a vývoj politické strany, který je podrobněji popsán až od vzniku Tea Party movement a nástupu Donalda Trumpa. Zároveň je zde uvedena základní charakteristika strany.

1.4.1 Vznik a vývoj Republikánské strany

Republikánská strana vznikla v 50. letech 19. století poté, co se politické špičky bojující proti otroctví spojily, aby zabránily rozšíření otroctví na území Kansasu a Nebrasky. Jednalo se částečně o bývalé politiky ze Strany Whigů, Free Soil Party a Demokratické strany, která vznikla již ve 20. letech 19. století. Roku 1854 na politickém sjezdu v Jacksonu byla založena Republikánská strana. V roce 1856 kandidoval za Republikánskou stranu v prezidentských volbách John C. Frémont, ale proti kandidátovi Demokratů neuspěl. Prvním republikánským prezidentem se roku 1861 stal jeden ze zakládajících členů strany, Abraham Lincoln. Republikánská strana se téměř okamžitě stala největším politickým rivalem již etablované Demokratické strany, se kterou až do současnosti tvoří v americké politice systém dvou stran prakticky ve všech úrovních politiky, od souboje o post prezidenta, přes souboj o většinu v americkém Kongresu, až po souboje o posty guvernérů v jednotlivých státech Unie. Kandidáti Republikánské strany 24x vyhráli prezidentské volby a celkem 19 Republikánů usedlo na post prezidenta Spojených států amerických, což z nich činí v tomto ohledu historicky nejúspěšnější politickou

stranu v USA. Z dnešního pohledu důležitou historickou postavou je pro Republikány prezident Ronald Reagan. Za jeho vlády se totiž Republikánská strana transformovala, když Reagan vedl uvnitř strany nové konzervativní hnutí, které vytlačilo stranickou frakci liberálů a umírněných. Konzervatismus se tak v té době stal dominantní ideologií Republikánů. Zatím posledním republikánským prezidentem byl Donald Trump v letech 2017-2021 s tím, že je zároveň hlavním favoritem na získání stranické nominace v prezidentských volbách plánovaných na rok 2024. Mezi další významné republikánské prezidenty patřili například Theodore Roosevelt, Dwight D. Eisenhower, nebo George W. Bush (McPherson, 1989).

1.4.1.1 Tea Party

Jak již bylo řečeno, strana během své dlouhé historie prošla různými krizemi a transformacemi, z nichž vzhledem k současnosti a zpracovávanému tématu je klíčové založení tzv. Tea Party movement, což je sociální a politické populistické hnutí založené jako jedna z odnoží uvnitř Republikánské strany. Tea Party movement bylo založeno roku 2009 jakožto fiskálně konzervativní politické hnutí uvnitř Republikánské strany volající po celkovém snížení daní, redukci státního dluhu a deficitu federálního rozpočtu prostřednictvím celkového snížení vládních výdajů (Amadeo, 2021).

Tea Party samo sebe označovalo za lidově konstitucionální hnutí. Kritici poukazovali na to, že se Tea Party movement vydávalo jako spontánně, zdola vytvořená frakce, přičemž ve skutečnosti bylo vytvořeno nejspíše pomocí skrytých zájmů elit. Hnutí podporovalo princip malého státu a v té době se stavilo proti vládou podporované myšlence univerzální zdravotní péče. Republikánská strana jako taková na tom v té době nebyla vůbec dobře, když roku 2008 prohrála prezidentské volby, senátní volby, volby do Sněmovny reprezentantů, a přišla o post guvernéra v některých klíčových státech. Straně v tu chvíli chybělo jasné vedení a uvnitř strany začalo docházet k názorovému štěpení, kdy právě například Tea Party movement propagovalo více konzervativní politiku. V této době také začalo docházet k velké změně ve voličské základně Republikánské strany. Průměrný věk voličů Republikánské strany se začal zvyšovat, a zároveň se začal snižovat podíl Hispánců a Asiatů. Mocenská základna strany se začala přesouvat z se severovýchodního a západního pobřeží na maloměsto na jihu a západě země. Republikáni začali volit populistické, protidaňové a protivládní konzervativce, kteří méně podporují velké

podniky. Mnoho Republikánů totiž podezřívalo velké podniky z toho, že jsou dohodnuty s vládou na daních, výdajích, a dokonce i regulacích, aby chránily průmyslové daňové úlevy a dotace. Politici tohoto typu byli v rámci strany tlačeni do popředí právě hnutím Tea Party (Monbiot, 2010).

Republikánská strana v následujících letech začala posilovat, když získala většinu ve volbách do Sněmovny reprezentantů roku 2010 a získala několik křesel v Senátu, na většinu ale ani tak nedosáhla. Roku 2012 ale přišel opět neúspěch, kdy se Baracku Obamovi jakožto demokratickému prezidentovi podařilo obhájit mandát. Strana jako taková to přičítala své vlastní neschopnosti oslovit voliče z hispánské a asijské komunity, svobodné ženy a mladé voliče. Ve hře byla změna přístupu k imigraci a podpoře sexuálních menšin, kvůli vnitřním rozkolům ale k takovéto změně směřování Republikánů v té době nedošlo (Franke-Ruta, 2013).

Strana se však dokázala vzpamatovat díky politice založené na kritice vlády Baracka Obamy, která silně rezonovala americkou společností, a začala opět nabírat na síle. To se zúročilo ve volbách roku 2014, kdy Republikáni navýšili svoji většinu ve Sněmovně reprezentantů, získali většinu v Senátu, a navýšili svůj počet guvernérů. Navzdory volebním úspěchům ale v Republikánské straně nadále docházelo k velkým rozkolům v otázce dalšího směřování strany, které vyvrcholilo roku 2016, kdy republikánské primárky vyhrál Donald Trump (Murray, 2017).

Politici, kteří byli napřímo podporováni hnutím Tea Party sice sami o sobě velké volební úspěchy nezaznamenali a důležitost hnutí jako takového postupem let také značně poklesla, až roku 2016 prakticky přestalo existovat, ale hnutí se významnou měrou podílelo na změně ideologického směřování Republikánské strany, kdy v ní postupně začalo docházet k odklonu od tradičního konzervatismu k pravicovému populismu, což se projevilo například zvýšeným důrazem na téma nacionalismu (Jossey, 2016).

1.4.1.2 Prezidentský mandát Donalda Trumpa

Tento odklon byl podržen vítězstvím Donalda Trumpa v republikánských primárkách, a později i jeho vítězstvím v prezidentských volbách roku 2016. Trump tohoto vítězství dosáhl částečně i proto, že pro svou věc dokázal získat signifikantní část dělnické třídy. Tu dokázal Trump oslovit díky tomu, že na rozdíl od tradičních republikánských témat, jako jsou obchod a vládní výdaje, zvolil i rétoriku nacionalistickou. Společně s vítězstvím Donalda Trumpa v prezidentských volbách

se Republikánské straně podařilo udržet většinu v obou komorách Kongresu, díky čemuž strana držela do roku 2018 kontrolu nad celou federální legislativou (Caldwell, Sarlin, 2016).

Roku 2018 Republikáni ztratili kontrolu nad Sněmovnou reprezentantů, v Senátu však ještě posílili. Trumpova vláda potvrdila odklon republikánské politiky od tradičního konzervatismu směrem k populistické a nacionalistické rétorice. Jako jednou z typicky problematických částí Trumpova mandátu byl jeho postoj ke koronavirové pandemii, kdy prezident celou situaci zlehčoval, či dokonce podporoval tvrzení, že je celý virus pouze poplašnou zprávou. Během čtyř let vládnoucího období Donalda Trumpa Republikánská strana svůj program opírala z velké části právě o podporu svého prezidenta, což ovlivnilo i celou volební kampaň Republikánské strany před prezidentskými volbami roku 2020. Republikáni totiž před zmíněnými prezidentskými volbami nevytvořili žádnou oficiální stranickou platformu, a soustředili se na propagování osoby Donalda Trumpa jakožto člověka, který musí zastávat prezidentský úřad i po následující čtyři roky. Tato propagace osoby, spíše než konkrétního programu, byla v médiích přirovnávána k politickým systémům v Rusku a Číně, ve kterých se vládnoucí strany taktéž silně opírají o osoby svých současných vůdců (Colvin, 2020).

1.4.1.3 Vývoj strany po prohře Donalda Trumpa v prezidentské volbě

Donald Trump však prezidentské volby roku 2020 prohrál a prezidentem se stal demokratický kandidát, Joe Biden. Při ohlášení výsledků voleb se Donald Trump zapojil do vytváření nepokojů mezi oběma stranickými tábory, kdy označil celé volby za zkorumpované a komplikoval plynulé předání úřadu. Tyto nepokoje vyvrcholily útokem Trumpových podpůrců na budovu Kapitolu 6. ledna 2021 (Fandos, 2021).

Při volbách do Senátu si Republikáni udrželi těsnou většinu a Sněmovna reprezentantů zůstala pod kontrolou Demokratické strany. I přes celkový neúspěch ve volebním roce 2020 zůstal Donald Trump hlavní tváří Republikánské strany, částečně proto, že podpora Donalda Trumpa byla majoritní částí stranické prezentace, a také proto, že přes Trumpovu osobnost se žádnému dalšímu Republikánovi nepodařilo uvnitř strany, ani navenek výrazněji prosadit (Gomez, Korecki, Smith, 2022).

Roku 2022 Republikánská strana získala ve volbách pod kontrolu Sněmovnu reprezentantů, ale ztratila Senát a pohoršila si v celkovém počtu guvernérů. Zajímavým fenoménem těchto voleb bylo, že kandidáti, kteří otevřeně podporovali Donalda Trumpa v jeho tvrzení, že prezidentské volby byly zkorumpované, téměř všichni, až na jednoho, své volební souboje prohráli. Uvnitř Republikánské strany, především v jejím tradičním konzervativním křídle, se tedy rozhořely hlasy, zdali se straně ještě nadále vyplácí sázka na Donalda Trumpa, nebo by bylo lepší stranickou politiku a strategii upravit a začít hledat jiné tváře reprezentující Republikány. S blížícími se prezidentskými volbami však Donald Trump stále zůstává nejpopulárnějším kandidátem na prezidenta v rámci Republikánské strany, kdy jeho podpora dosahuje několikanásobných čísel, než dalších kandidátů v pořadí (Cowan, 2022).

1.4.2 Základní charakteristika strany

Republikánská strana, též nazývána jako Grand Old Party, z čehož vyplývá i zkratka strany, GOP, je v současnosti společně s Demokratickou stranou nejsilnější politickou stranou ve Spojených státech amerických. Jedná se o stranu, ve které lze nalézt více názorových a ideologických proudů, ale celkově se jako hlavní ideologie strany označuje konzervatismus. Ideologickými proudy ve straně jsou sociální konzervatismus, fiskální konzervatismus, centrismus, křesťanská pravice, libertarianismus, neokonzervatismus a pravicový populismus. Republikánská strana v posledních volbách zaznamenává nejvyšší volební úspěchy u voličů bez vysokoškolského vzdělání, typicky z venkovských, mimoměstských a maloměstských oblastí. Typickým voličem Republikánské strany je bílý ženatý muž evangelického, nebo mormonského náboženského vyznání. Republikánská strana není tolik populární v řadách sexuálních a rasových menšin. Výjimkou z tohoto pravidla jsou voliči kubánské a vietnamské národnosti. V posledních letech však roste podpora Republikánské strany u Asiátů a Hispánců (Teixeira, 2022).

V současné době má Republikánská strana zhruba 36 milionů členů, což je o 11 milionů méně, než její hlavní konkurent, Demokratická strana. Pro voliče a příznivce Republikánů tedy nehraje takovou roli, aby byli přímo členy politické strany (Redpath, Winger, 2022).

Typickým programem Republikánské strany je deregulace, snižování daní, ochrana práva na vlastnění zbraní, omezování práva na potrat, omezování

odborových organizací a zvyšování obranného rozpočtu. Za vlády Donalda Trumpa se mimo tyto body taktéž strana začala orientovat na zpřísnění imigračních zákonů, a na úpravu zahraniční a zahraničně-obchodní politiky. Tato úprava spočívala v omezování působení Spojených států v mezinárodních organizacích a zvyšování cel a tarifů v rámci zahraničního obchodu (Smith, 2021).

1.4.2.1 Frakce Republikánské strany

Republikánská strana jako celek ve svém nitru sestává z různých názorových proudů, z nichž v současné době jsou nejrozšířenější konzervativci, pravicoví libertariáni, křesťanská pravice, pravicoví populisté a umírnění Republikáni (Cohn, 2023).

Konzervativní křídlo

Jak již bylo zmíněno, americký konzervatismus je dominantní ideologií Republikánské strany od nástupu Ronalda Reagana. Konzervativní křídlo Republikánské strany prosazuje hodnoty moderního konzervatismu, jako například ekonomiku volného trhu, sociální konzervatismus a jestřábí přístup k zahraniční politice. Typickými programovými body konzervativního křídla jsou omezená vláda, individualismus, tradicionalismus, republikanismus a omezená federální moc ve vztahu ke státům Unie (Devine, 2014).

Pravicoví libertariáni

Další důležitou názorovou skupinou v rámci Republikánské strany jsou pravicoví libertariáni. Je to ta část Republikánské strany, která se oproti ostatním pozitivněji staví k legalizaci marihuany, stejnopohlavním svazkům, respektive právům sexuálních menšin obecně. Jsou silně pro právo držet zbraň a prosazují reformy současných zákonů ohledně zabavení a propadnutí soukromého majetku. Libertariáni jsou taktéž silně proti hromadnému sledování obyvatel (Cohn, 2023).

Křesťanská pravice

Silnou skupinou v rámci Republikánské strany je křesťanská pravice. Je to proud ve straně, který si do jisté míry oponuje s pravicovými libertariány, protože hlavním programem křesťanské pravice je odpor k rozšiřování práv sexuálních menšin a legalizaci marihuany. Křesťanská pravice je tvořena především vyznavači římskokatolické církve a evangelíky. To je přirozeně spojuje s Republikánskou stranou skrze sdílení konzervativních hodnot. Křesťanská pravice se svým

působením z velké části překrývá s další frakcí uvnitř Republikánské strany, sociálními konzervativci (Cohn, 2023).

Pravicoví populisté

S nástupem Donalda Trumpa vznikla v rámci Republikánské strany nová frakce vyznávající pravicový populismus. Oproti ostatním Republikánům se pravicoví populisté soustředí na omezení legálního přistěhovalectví, volného obchodu, vystupují proti neokonzervatismu, což je ustupující názorový proud uvnitř strany soustředící se na aktivní pojetí zahraniční politiky, a zákonům na ochranu životního prostředí. Pravicový populismus v rámci Republikánské strany je někdy taktéž označován jako trumpismus, podle hlavního představitele tohoto názorového proudu, Donalda Trumpa. V současné době se jedná o dominantní názorový proud uvnitř Republikánské strany. V předchozí kapitole bylo zmíněno, že Donaldu Trumpovi a pravicovým populistům obecně umetlo cestu k moci Tea Party movement, ale je stále předmětem diskuse, zdali tomu tak skutečně bylo, nebo jestli spíš nedošlo k ústupu hnutí před Donaldem Trumpem. Tea Party byla totiž svého času jedna ze standardních frakcí uvnitř Republikánské strany, ale poté, co byla většina jejího programu implementována do programu strany jako takové, již nebyl důvod pokračovat v udržování této frakce (Cohn, 2023).

Antitrumpovská frakce

Ve spojitosti s pravicovými populisty a osobou Donalda Trumpa vznikl v rámci Republikánské strany nový názorový proud označovaný jako antitrumpovská frakce. Jedná se o skupinu republikánských politiků, jejichž hlavním záměrem je, aby Donald Trump nezískal stranickou nominaci do prezidentských voleb roku 2024. Za počátek této frakce se dá považovat již nepodpoření Donalda Trumpa republikánským senátorem Johnem McCainem při prezidentské volbě roku 2016, ale největší intenzitu nabral souboj stoupenců Trumpa a jeho odpůrců uvnitř strany po prohraných volbách, roku 2021 (Lauter, 2021).

Umírnění Republikáni

Další zmíněnou frakcí Republikánské strany jsou takzvaní umírnění Republikáni. Jedná se o frakci uvnitř Republikánské strany, která v současné době není na vrcholu popularity, protože se celá strana zabývá především dělicí linií podpory, či nepodpory Donalda Trumpa. Umírnění Republikáni se oproti ostatním liší důrazem na podporu historicky diskriminovaných skupin, typicky etnických menšin nebo žen, práv sexuálních menšin, stejnopohlavních svazků, práva na potrat

a jeho veřejného financování, zpřísnění legislativy ohledně držení zbraní, zákonů o ochraně životního prostředí, opatření proti změně klimatu, omezení restrikcí imigrace, usnadnění zisku občanství pro nelegální přistěhovalce, a výzkumu embryonálních kmenových buněk. Velmi podobnou frakcí uvnitř Republikánské strany jsou liberálové, kteří zásadní hodnoty sdílí s umírněnými Republikány, ale mimo jiné mají otevřenější postoje k užívání marihuany atd. Liberálové taktéž nejsou početnou skupinou v řadách Republikánů (Silverleib, 2009).

Neokonzervatisté

Za zmínku též stojí frakce neokonzervatistů, kteří se oproti ostatním Republikánům více soustředí na působení Spojených států v zahraniční politice. Neokonzervatisté prosazují aktivnější roli USA na mezinárodním poli a rozšiřování amerického vlivu a demokracie do zahraničí, v krajním případě i pomocí přímých intervencí. Neokonzervatismus jakožto názorový proud je v současnou chvíli uvnitř strany na ústupu, jelikož se jedná o ideologii, která je přímo v rozporu s pravicovým populismem a nonintervencionismem prosazovaným Donaldem Trumpem a jeho příznivci (Ehrman, 1995).

V roce 2023 disponuje Republikánská strana 49 křesly v rámci Senátu, ovládá Sněmovnu reprezentantů s 222 křesly, a drží post guvernéra ve 26 státech Unie. Za vlády Donalda Trumpa taktéž došlo k celkovému posunu co se týče soudcovství, kdy Trump jmenoval 260 nových soudců, čímž vytvořil Republikány zvolenou většinu soudců ve všech odvětvích federálního soudnictví kromě Soudu pro mezinárodní obchod. Republikánská strana taktéž zvolila 6 soudců Nejvyššího soudu, tudíž se dá očekávat, že ve svých záležitostech budou federální soudy více nakloněny republikánskému pohledu na danou problematiku (Kumar, 2020).

1.5 QAnon

QAnon je americká politická konspirační teorie a politické hnutí. Vzniklo v roce 2017 v americké krajně pravicové politické sféře. QAnon se soustředí na vymyšlená tvrzení anonymní osoby nebo osob známých jako „Q“. Tato tvrzení byla předávána a rozvíjena internetovými komunitami a influencery. Jejich základním přesvědčením je, že spiknutí satanistických, kanibalistických pedofilů (též nazýváno jako „kabala“) provozuje celosvětovou síť obchodníků s dětmi, která se spikla proti Donaldu Trumpovi. QAnon má přímé kořeny v Pizzagate, internetové konspirační

teorii, která se objevila o rok dříve, ale zahrnuje také prvky mnoha dalších teorií. QAnon bývá označován za sektu (Wendling, 2021).

Stoupenci věří, že Trumpova administrativa tajně bojovala proti spolčení pedofilů a že v den známý jako „Bouře“ nebo „Událost“ provede zatčení a popravy tisíců členů tohoto spolku. Stoupenci konspirace QAnon označují za členy tohoto spolku demokratické politiky, hollywoodské herce, vysoce postavené vládní úředníky, obchodní magnáty a lékařské experty. QAnon také tvrdí, že Trump podnikl konspiraci o ruském vměšování do prezidentských voleb ve Spojených státech v roce 2016, aby zabránil státnímu převratu Baracka Obamy, Hillary Clintonové a George Sorose. QAnon je označován za antisemitský nebo zakořeněný v antisemitských tématech, a to kvůli své fixaci na židovského finančníka Sorose a konspiračním teoriím o rodině Rothschildů, která je častým terčem antisemitů (Rothschild, 2021).

Ačkoli má svůj původ ve starších konspiračních teoriích, první příspěvek Q se objevil v říjnu 2017 na webu 4chan. Q tvrdil, že je důležitý úředník ve vládní sféře s pověřením Q, které mu umožňuje získávat utajované informace o administrativě prezidenta Trumpa a jejích kritiků. Q se brzy přesunul na 8chan, který se stal internetovým domovem QAnon. Příspěvky Q, které byly často kryptické, se staly známými jako Q drops, neboli „kapky“ a byly shromažďovány agregačními aplikacemi a webovými stránkami. QAnon se stal virálním fenoménem i mimo internet a proměnil se v politické hnutí. Stoupenci QAnon se v srpnu 2018 začali objevovat na mítincích Trumpovy kampaně a Trump propagoval účty QAnon na svém Twitteru. Konspirační teorie QAnon šířila také ruská a čínská státem podporovaná média, trollí účty na sociálních sítích a krajně pravicová mediální skupina Epoch Media Group (Neborsky, 2019).

1.5.1.1 Historie QAnonu

Podle Mikea Rothschilda, vědce zabývající se problematikou QAnonu, má sice Q řadu předchůdných konspiračních teorií a podvodů, ale žádná konspirační teorie se do Q nepromítá bezprostředněji než Pizzagate. Teorie Pizzagate vznikla v březnu 2016 únikem e-mailů šéfa kampaně Hillary Clintonové, Johna Podesty, které podle propagátorů této teorie obsahovaly tajný kód s podrobnými informacemi o sexuálním zneužívání dětí. Stoupenci Pizzagate tvrdili, že vysoce postavení demokraté sexuálně zneužívali děti v jedné washingtonské pizzerii, což vedlo

k ozbrojenému útoku na podnik ze strany střelce, který této konspirační teorii uvěřil (Rothschild, 2021).

Investigativní webová platforma Bellingcat identifikovala diskuzní vlákna označená jako „Human Trafficking General“ /htg/ na diskusním fóru /pol/ na stránce 4chan jako nedostatečně zmapovanou spojnici mezi Pizzagate a QAnon. Namísto toho, aby se členové kultury /htg/ zaměřovali na omezenou nabídku e-mailových zpráv, které bylo třeba prozkoumat, umožňovali uživatelům aktivně se zapojit do tvorby fiktivních příběhů. Významným přispěvatelem k diskuzím /htg/ byl Anonym 5, známý také jako „Frank“, který tvrdil, že se zabývá vyšetřováním dětské prostituce. Nicméně nedostatek koherentního narativu představoval omezení pro /htg/ a nikdy nedosáhl popularity srovnatelné s Pizzagate (Bellingcat, 2021).

Principy ideologie QAnon se začaly objevovat na platformě 4chan již před samotným vznikem QAnon. Zahrnovaly tvrzení, že Hillary Clintonová se přímo účastnila pedofilního spolčení, že právník Robert Mueller tajně spolupracuje s Trumpem a že jsou připravovány rozsáhlé vojenské soudy. QAnon se soustředil zejména na jednotlivce, které komunita již dříve nenáviděla, jako je Clintonová, Barack Obama a George Soros. Podle Bellingcatu byla myšlenka „Bouře“ převzata od jiného uživatele 4chanu jménem Victory of the Light, který předpovídal „Událost“, během které by mělo dojít k masovým televizním zatýkáním „kabalistů“ (Bellingcat, 2021).

Uživatel známý jako „Q Clearance Patriot“ poprvé vystoupil na fóru /pol/ 28. října 2017 a zanechal zprávu v diskuzi nazvané „Calm Before the Storm“ (klid před bouří), což je fráze, kterou použil i Trump při popisu jednání s americkými vojenskými představiteli. Později se „Bouře“ stala klíčovým pojmem QAnonu, označujícím blížící se událost, při které by měly být zatčeny, uvězněny a trestány tisíce jednotlivců obviňovaných z pedofilie a zneužívání dětí. Uživatelské jméno tohoto jedince naznačovalo, že má certifikaci Q, což je bezpečnostní prověrka Ministerstva energetiky Spojených států, která je nezbytná pro přístup k přísně utajovaným informacím o jaderných zbraních a materiálech (Martineau, 2017).

Q ve svém prvním příspěvku uvedl, že Hillary Clintonová bude zatčena, což vyvolá masové nepokoje a bude následovat řada dalších zatčení. Druhá zpráva byla zveřejněna o několik hodin později a říkala, že Clintonová byla zadržena, i když zatím nebyla zatčena, a že Trump plánuje odstranit kriminální darebácké živly. Příspěvek také záhadně odkazoval na George Sorose, Humu Abedinovou

(místopředsedkyní kampaně Hillary Clintonové v prezidentských volbách) a operaci Mockingbird (údajná snaha CIA ovlivňovat domácí média s propagandistickými účely během Studené války) (Coaston, 2020).

V listopadu se aktivita Q prudce zvýšila, přičemž většina příspěvků rozvíjela předchozí teorie o Hillary Clintonové. Přibyly další konspirační teorie týkající se Baracka Obamy, Saúdské Arábie a Íránu. Kolem analýzy příspěvků připisovaných Q se vytvořila internetová komunita a několik konspiračních teoretiků se stalo v komunitě menšími celebritami. Stoupenci začali hledat „stopy“, které by potvrdily jejich přesvědčení, včetně běžných frází a událostí. V listopadu 2017 bylo Trumpovo usrkávání vody z láhve interpretováno jako tajné znamení, že brzy dojde k hromadnému zatýkání (Tian, 2021).

QAnon zašel ještě dál než Pizzagate, když naznačil celosvětové spiknutí a začlenil do něj prvky z jiných konspirací. Jednou z dřívějších fám, které stoupenci QAnon šířili, bylo, že takové osobnosti jako Hillary Clintonová, její dcera Chelsea a senátor John McCain již byly zatčeny a obviněny a při svých veřejných vystoupeních nosí monitorovací náramky na kotníku (Le Miere, 2017).

QAnon si poprvé získal pozornost mainstreamového tisku v listopadu 2017. Newsweek jej nazval „Pizzagate na steroidech“. Sloupkařka Liz Crokinová, stoupenkyně Pizzagate, byla jednou z prvních veřejných osobností, které QAnon přijaly, a stala se jedním z nejvýznamnějších influencerů hnutí. Konspirační teorie se prosadila v pravicovém mainstreamu. V tu dobu moderátor InfoWars a krajně pravicový konspirační teoretik Alex Jones tvrdil, že má osobní spojení s osobou Q. To vedlo k přítomnosti stoupenců QAnon na Trumpově mítinku k průběžným volbám v červenci 2018 v Tampě na Floridě, což byla první viditelná přítomnost hnutí QAnon na Trumpových mítincích (Le Miere, 2017).

Někteří křesťanští pastoři seznamovali své věřící s myšlenkami QAnon. Organizace Omega Kingdom Ministry se sídlem v Indianě se snažila spojit QAnon a křesťanství, během bohoslužeb se četly příspěvky Q i citáty z Bible. Někteří křesťané označují QAnon za kacírství, ale většina amerických pastorů se proti němu nepostavila. Obecněji řečeno, vzestup QAnon se časově shoduje s rostoucí radikalizací a násilnými epizodami v amerických krajně pravicových hnutích (Burke, 2020).

Zásadní význam pro šíření a distribuci příspěvků Q měly stránky určené k jejich agregaci. Nejpopulárnějším a nejznámějším agregátorem byla QMap, kterou

provozoval pseudonymní vývojář a celkově klíčová postava QAnon známá jako „QAPPANON“. QMap ukončil svou činnost krátce poté, co britská organizace Logically zabývající se kontrolou faktů zveřejnila v září 2020 zprávu, v níž identifikovala QAPPANON jako bezpečnostního analytika z New Jersey jménem Jason Gelinas. Kolem QAnon vzniklo několik online komunit: v roce 2020 provedl Facebook interní vyšetřování, které odhalilo, že na této sociální síti existují tisíce skupin a stránek s tematikou QAnon, které mají miliony členů a příznivců (Sen, Zadrozny, 2020).

Q napsal tisíce příspěvků na 4chan a 8chan/8kun. Tyto „kapky“ často obsahovaly obecné, tajemné a nedoložitelné informace, některé z nich zahrnovaly řetězce znaků, které údajně obsahovaly zakódované zprávy. Q používal konspirační tón s frázemi jako „řekl jsem příliš mnoho“ nebo „některé věci musí zůstat utajeny až do konce“. Aby si Q udržel víru v konečné vítězství nad „spiklenci“, používal opakovaně fráze jako „Věřte plánu“, „Užijte si představení“ a „Nic nemůže zastavit to, co přichází“. Q také nabádal své následovníky, aby si udělali vlastní průzkum, když jim říkal, aby „následovali bílého králíka“. Stoupenci QAnon používali odkaz na bílého králíka jednak jako hashtag, jednak jako název facebookové skupiny, která měla v roce 2020 asi 90 000 členů (Lafrance, 2020).

V mnoha raných příspěvcích se objevovala tvrzení o spiknutí Deep state se zahraničními mocnostmi. V roce 2018 se Q zmiňoval o geopolitických konspiracích, například o tom, že Obamova administrativa plánovala poslat technologie do Íránu a Severní Koreje. Později si Q našel nové cíle, jako například organizaci Planned Parenthood, kterou obvinil z odebírání plodů za účelem zisku, nebo Ruth Bader Ginsburgovou, která je podle něj členkou spiknutí. V průběhu let se mezi další témata zájmu zařadily ruské vměšování, obchod s dětmi, Jeffrey Epstein, Antifa a Hunter Biden. Q-ovy příspěvky, které se postupem času stávaly stále nejasnějšími, umožňovaly stoupencům naroubovat na ně vlastní přesvědčení a rozvíjet nové varianty teorie (Tian, 2021).

Od svého vzniku v americké politice způsobil QAnon vznik dalších takových hnutí po celém světě. Přesný počet přívrženců QAnon není jasný. Po zvýšené kontrole hnutí začaly platformy sociálních médií, jako jsou Twitter a Facebook, podnikat kroky k zastavení šíření konspirační teorie. Příslušníci hnutí se zapojili do prezidentských voleb ve Spojených státech v roce 2020, kdy aktivně podpořili Trumpovu kampaň a vedli informační kampaň s cílem ovlivnit voliče. Po vítězství

Joea Bidena se zapojili do snah o zvrácení výsledků voleb. Trumpovi spolupracovníci, například Michael Flynn, Lin Wood a Sidney Powell, propagovali konspirační teorie odvozené od QAnon. Když tato taktika selhala, zaútočili Trumpovi příznivci, mnozí z nich stoupenci QAnon, 6. ledna 2021 na americký Kapitol, při němž se dopustili mnoha násilných činů. Útok na Kapitol vedl k dalšímu, trvalejšímu zásahu proti hnutí a jeho tvrzením na sociálních sítích (Tollefson, 2021).

1.5.1.2 Hlavní tvrzení QAnonu

Základním přesvědčením QAnonu je, že svět ovládá tajná skupina pedofilů uctívajících Satana, Trump tajně bojuje, aby je zastavil, a Q odhaluje podrobnosti o tomto boji online. Domnívá se, že „kabala“, zakrývá svou existenci tím, že ovládá politiky, mainstreamová média a Hollywood. Q-ova odhalení naznačují, že zničení spiknutí se blíží, ale také, že se ho podaří dosáhnout pouze s podporou „vlastenců“ z komunity QAnon. To se stane během události známé jako „Událost“ nebo „Bouře“, kdy budou tisíce osob zatčeny a případně umístěny do věznice Guantánamo nebo podrobeny vojenským tribunálům. Americká armáda pak převezme vládu nad zemí a výsledkem bude spása a utopie (Rozsa, 2019).

Mezi osobnosti, které podle stoupců QAnon jsou součástí spiknutí, patří politici Demokratické strany, jako je Joe Biden, Barack Obama a Hillary Clintonová, podnikatelé jako George Soros a Bill Gates, duchovní vůdci jako papež František a dalajláma, dále například Anthony Fauci a osobnosti zábavního průmyslu, jako jsou Oprah Winfrey, Ellen DeGeneres, Lady Gaga a Chrissy Teigen. Pro některé stoupence QAnon je zvláštním terčem Tom Hanks. Když Hanks na začátku pandemie COVID-19 odešel do karantény, rozšířili fámu, že byl zatčen kvůli obvinění ze zneužívání dětí. Následovala další podobná tvrzení a v červenci 2021 někteří přívrženci QAnon vzali vážně článek z parodické webové stránky, podle kterého americká armáda Hankse popravila (Wong, 2020).

Jedním z klíčových principů narativu QAnonu až do voleb v roce 2020 byla opakující se předpověď, že Trump bude znovu zvolen v drtivé většině a své druhé funkční období stráví tím, že přivodí „bouři“ tím, že rozvrátí Deep state, rozpustí spiknutí a zatkne jeho vůdce. Poté co Trump prohrál a Q přestal zveřejňovat příspěvky, stoupenci QAnonu pokračovali v hledání dříve neviděných stop ve starých příspěvcích nebo vytváření nových odnoží teorie (Brewster, 2021).

Podcast QAnon Anonymous, který se věnuje analýze a vyvracení hnutí QAnon, jej nazývá „velkým stanem konspiračních teorií“ kvůli jeho schopnosti vyvíjet se a přidávat nová tvrzení. Hnutí QAnon začlenilo prvky z mnoha jiných již existujících konspiračních teorií, jako jsou teorie o atentátu na Kennedyho, o UFO a o 11. září 2001. V roce 2018 sloupkařka Liz Crokinová uvedla teorii, že John F. Kennedy mladší předstíral svou smrt a že je skrytým tvůrcem Q. Další stoupenci této myšlenky rozvinuli různé varianty konspirační teorie týkající se Kennedyho, tvrdící například, že příznivec Trumpa z Pittsburghu jménem Vincent Fusca je ve skutečnosti přestrojený Kennedy mladší a bude Trumpovým kandidátem na prezidenta v roce 2020. V listopadu 2021 se na náměstí Dealey Plaza v Dallasu, kde byl zavražděn prezident Kennedy, shromáždily stovky lidí, kteří věřili, že se stanou svědky návratu Kennedyho juniora, případně obou Kennedyů. Účastníci očekávali, že událost bude předzvěstí Trumpova znovuzvolení prezidentem, že Trump odstoupí, aby se Kennedy ml. mohl stát prezidentem, a že Kennedy ml. poté jmenuje generálporučíka Michaela Flynna svým viceprezidentem. Podle výzkumníka QAnon Willa Sommera teorii o JFK ml. věří asi 20 % stoupenců QAnon, zatímco většina ji považuje za příliš fraškovitou na to, aby se dala brát vážně (Roose, 2021) (Sommer, 2019).

Vzhledem k překrývání obou hnutí se někteří stoupenci QAnon přidali k tzv. suverénním občanům, což je volné seskupení štvavých stěžovatelů a protestujících daňových poplatníků, jejichž soubor pseudoprávních názorů naznačuje, že většina zákonů a daní je nelegitimní a lze je bezpečně ignorovat, pokud se použijí správné postupy. V roce 2022 Liga proti hanobení oznámila, že ideologie suverénních občanů přitahuje stále větší počet přívrženců QAnon, protože jejich přesvědčení o nelegitimitě Bidenovy administrativy se dobře shoduje s širšími protivládními názory suverénních občanů (Anti-Defamation League, 2022).

V roce 2018 Q řekl, že vakcíny (ne všechny) jsou součástí konspirační teorie velkých farmaceutických společností. Protože však úzkost a izolace spojená s pandemií COVID-19 podpořily nárůst konspiračních teorií a diskurzu proti očkování, mnozí členové hnutí využili pandemii k propagaci QAnon. Velmi málo z toho bylo v režii příspěvků Q a Q se o pandemii zmínil až 23. března 2020 (kdy nazval COVID-19 „čínským virem“), přičemž název „COVID-19“ použil až 8. dubna. Vlivní členové komunity QAnon však byli otevřeně proti maskám a vakcínám a pomáhali šířit popírání i další dezinformace o pandemii. Příznivci konspiračního

hnutí QAnon šířili propagandu pro užívání průmyslového bělidla, známého jako MMS (Miracle Mineral Solution), jako „záračný lék“ proti COVID-19. Q naznačoval, že lékem na tuto nemoc je hydroxychlorochin, který v té době podporoval Trump, a obviňoval Demokraty, že nutí infikované pacienty do pečovatelských domů, čímž záměrně způsobují většinu úmrtí souvisejících s COVID-19 v USA. Někteří stoupenci QAnon tvrdili, že pandemie je falešná, jiní tvrdili, že ji vytvořil Deep state. Stoupenci QAnon také pomáhali propagovat konspirační video Plandemic, které uvádělo nepravdivé informace ohledně pandemie koronaviru, a které díky své kvalitní produkci zaznamenalo velký ohlas (Coaston, 2020).

V březnu 2022 CNN, France 24 a Foreign Policy informovaly, že propagátoři QAnon opakují ruské dezinformace, které vytvářejí konspirační teorie o laboratořích na Ukrajině financovaných Spojenými státy. Ruská státní média nepravdivě tvrdila, že tajné biolaboratoře Spojených států vytvářejí zbraně, což USA, Ukrajina a OSN vyvrátily. Ve skutečnosti byly laboratoře nejprve zřízeny k zajištění a likvidaci zbytků sovětského programu biologických zbraní a od té doby slouží k monitorování a prevenci nových epidemií. Laboratoře jsou veřejně dostupné, nikoli tajné, a vlastní a provozují je hostitelské země, jako je Ukrajina, nikoli USA. Stoupenci QAnon tvrdí, že ospravedlňují ruskou invazi na Ukrajinu jako snahu Putina a Trumpa zničit vojenské laboratoře na Ukrajině (O'Sullivan, 2022).

Až do invaze na Ukrajinu byly skupiny spojené s QAnonem vůči Číně nepřátelské. V březnu 2022 napsala analytička Elise Thomasová ve zprávě pro Institut strategického dialogu: „*Dynamika invaze mění jejich názory. Zdá se, že během překvapivě krátké doby se Si Ťin-pching v panteonu konspirací QAnon změnil z padoucha na hrdinu.*“ (Thomas, 2022).

2. Praktická část

Praktická část je tvořena kapitolou Republikánská strana a QAnon. V teoretické části byly představeny samostatně jak Republikánská strana, tak hnutí QAnon, společně s dalšími teoretickými koncepty, které se daného tématu týkají. V praktické části je problematika jednotlivých témat spojena dohromady.

2.1 Republikánská strana a QAnon

V praktické části aplikuji teoretické poznatky z první části na případovou studii propojování Republikánské strany a dezinformačního hnutí QAnon. U popularity bude největší důraz kladen na rok 2020, kdy díky koronavirové pandemii a blížícím se prezidentským volbám aktivity QAnonu dosahovaly historického maxima. Následuje kapitola srovnávající danou popularitu v konkrétních voličských skupinách, konkrétně je srovnávána popularita a názor na QAnon mezi příznivci Republikánské a Demokratické strany. Nadále se práce zabývá tím, jakým způsobem se QAnon na sympatizanty Republikánské strany zaměřuje. Poslední podkapitola se zabývá tím, jaké konkrétní důsledky celé toto propojení má.

2.1.1 Popularita QAnonu ve Spojených státech amerických

V této kapitole jsou představena data o tom, do jaké míry dosahuje popularita dezinformačního hnutí QAnon v americké společnosti. Jsou v ní uvedeny informace a data z několika výzkumů, které se zabývaly povědomím a popularitou dezinformačních teorií QAnon napříč americkou společností. Data se opírají o průzkumy veřejného mínění provedené fact-tankem Pew Research Center, a studií *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* od profesora Briana Schaffnera. Dochází ke komparaci dat z obou průzkumů, aby došlo k ověření správnosti jejich výsledků, či alespoň trendů, které jsou v nich nastíněny.

2.1.1.1 Průzkum od Pew Research Center

Pew Research Center roku 2020 provádělo výzkum zabývající se vlivem politických rozdílů, konspiračních teorií a odlišných zpravodajských zdrojů na americkou společnost. Část výzkumu se zabývala otázkou, zdali se voliči setkali s konspiračními teoriemi zvanými QAnon. Položená otázka přesně zněla: „*Kolik, pokud vůbec něco, jste slyšeli nebo četli o QAnonu?*“. V tomto případě v sobě pojem QAnon skrývá všechny jeho podoby, ať už označení pro celou soustavu dezinformačních teorií, název dezinformačního hnutí, skupinu konspiračních teorií atd. Tento průzkum probíhal od 31. srpna do 7. září 2020 mezi 9220 dospělými respondenty z řad občanů USA. Datum průzkumu bylo vybráno záměrně vůči blížícím se prezidentským volbám, které se konaly 3. listopadu (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

Celkem 9 % respondentů uvedlo, že o konspiračních teoriích zvaných QAnon toho slyšeli nebo četli hodně, 38 % respondentů uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a zbylých 53 % respondentů uvedlo, že o konspiračních teoriích zvaných QAnon nezaslechli vůbec nic. Celkem 47 % respondentů tedy uvedlo, že se s nějakým derivátem konspiračních teorií zvaných QAnon setkala. Vzhledem k tomu, že konspirační a dezinformační hnutí se zpravidla nepropagují nejpoužívanějšími a nejpoblíbenějšími mediálními kanály, jedná se o relativně vysoké číslo (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

V tomto případě je důležité porovnat, jak se popularita hnutí QAnon vyvíjela v čase. Otázku se stejnými parametry totiž Pew Research Center položilo americkým voličům již dříve v roce 2020, konkrétně ve dnech od 18. února do 2. března. Tohoto průzkumu se účastnilo celkem 10 300 respondentů. V průzkumu z tohoto období celkem 3 % respondentů uvedlo, že o konspiračních teoriích zvaných QAnon toho slyšeli nebo četli hodně, 20 % respondentů uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a zbylých 76 % respondentů uvedlo, že o konspiračních teoriích zvaných QAnon nezaslechli vůbec nic. 2 % dotázaných na otázku odmítla odpovědět. Celkem 23 % respondentů tedy uvedlo, že se s nějakou podobou konspiračních teorií zvaných QAnon setkala. Pokud srovnáme čísla ze začátku roku 2020, a čísla těsně před volbami, ukazuje se, že povědomí o dezinformačním hnutí QAnon se za půl roku více než zdvojnásobilo (Pew Research Center, 2020).

Průzkum se dále zabýval tím, že respondentům, kteří se s konspiračními teoriemi zvanými QAnon setkali, položil otázku, jaký na něj mají názor. Otázka byla součástí průzkumu konaného na přelomu srpna a září roku 2020. Položená otázka zněla: „*Myslíte si, že QAnon je pro zemi velmi špatný/poněkud špatný/poněkud dobrý/velmi dobrý?*“. Celkem 57 % respondentů uvedlo, že konspirační teorie zvané QAnon jsou pro zemi velmi špatné, 17 % respondentů uvedlo, že jsou pro zemi poněkud špatné, 16 % respondentů uvedlo, že jsou pro zemi poněkud dobré, a 4 % respondentů uvedla, že konspirační teorie zvané QAnon jsou pro zemi velmi dobré. 6 % dotázaných, kteří se s konspiračními teoriemi zvanými QAnon setkala, odmítlo na doplňující otázku odpovědět. Celkem 74 % respondentů tedy uvedlo, že konspirační teorie QAnon jsou pro stát nějakým způsobem špatné. Pouze 20 % respondentů uvedlo, že je QAnon pro zemi přínosem. V tomto případě není možné srovnání s průzkumem konaným v únoru a březnu téhož roku, protože daná

doplňující otázka nebyla jeho součástí (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

2.1.1.2 Průzkum *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs*

Pro srovnání a ověření výsledků je představen druhý průzkum konající se v prakticky totožné době jako předvolební průzkum od Pew Research Center, a to „*Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs*“. Tento průzkum se konal ve dnech 18. až 20. září 2020 a celkem v něm bylo osloveno 4 057 dospělých Američanů. Průzkum má odchylku $\pm 1,7$ % (Schaffner, 2020).

Hlavní otázka týkající se QAnonu zněla totožně: „*Kolik, pokud vůbec něco, jste slyšeli nebo četli o QAnonu?*“. Celkem 6,6 % respondentů uvedlo, že o QAnonu toho slyšeli nebo četli hodně, 33,7 % respondentů uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a zbylých 59,7 % respondentů uvedlo, že o QAnonu nezaslechli vůbec nic. Celkem 40,3 % respondentů tedy uvedlo, že se s pojmem QAnon setkala (Schaffner, 2020).

Pokud porovnáme jednotlivá čísla s výše zmíněným průzkumem ze stejné doby, tak vidíme, že u respondentů, kteří uvedli, že toho o QAnonu slyšeli nebo četli hodně, dochází k rozdílu o 2,4 %. U respondentů, kteří uvedli, že o QAnonu zaslechli nebo četli alespoň něco, dochází k rozdílu o 4,3 %, a u respondentů, kteří o QAnonu neslyšeli nebo nečetli vůbec nic, dochází k rozdílu o 6,7 %. Jedná se tedy o rozdíly v jednotkách procent, což naznačuje, že v těchto rovinách se pravděpodobně povědomí o QAnonu pohybuje napříč celou americkou společností (Schaffner, 2020).

Stejně tak jako u průzkumu od Pew Research Center, i *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* pokračovala navazující otázkou pro respondenty, kteří uvedli, že se s pojmem QAnon setkali. Otázka byla v tomto případě zněla: „*Máte celkově z QAnonu příznivý, nebo nepříznivý dojem?*“. Respondenti vybírali mezi možnostmi velmi příznivý/poněkud příznivý/ poněkud nepříznivý/ velmi nepříznivý. Jako velmi příznivý svůj dojem z QAnonu označilo 5,2 % respondentů. 12,7 % označilo svůj dojem z QAnonu za poněkud příznivý, 15,6 % respondentů označilo svůj dojem z QAnonu za poněkud nepříznivý, a jako zcela nepříznivý svůj dojem z QAnonu označilo 44,5 % respondentů. 22 % respondentů si nebylo svým dojemem jistých. 60,1 % respondentů tedy uvedlo, že jejich dojem z QAnonu je nějakým způsobem nepříznivý, oproti 17,9 % respondentů, kteří svůj dojem z QAnonu označili jako

nějakým způsobem příznivý. Formulace doplňující otázky je v tomto případě sice mírně odlišná, ale přesto se dají výsledky porovnat s výsledky doplňující otázky v průzkumu od Pew Research Center. Procento dotázaných, kteří nějakým způsobem QAnon přijímají, zůstává podobné, liší se o 2,1 %. V případě respondentů s negativním názorem na QAnon dochází mezi průzkumy ke větším odchylkám, ale je to částečně způsobeno tím, že v rámci průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* lidé častěji volili možnost nepřiklonit se ani k jedné straně. Celkové procento respondentů odmítajících QAnon však v obou případech překračuje 60 % (Schaffner, 2020).

Po prezidentských volbách 2020 aktivita QAnonu rapidně upadla, až se prakticky zastavila. Od této doby je obtížné shánět relevantní zdroje mapující popularitu, či myšlenkovou spřízněnost s dezinformačním hnutím QAnon napříč americkou společností (Tian, 2021).

Na závěr této kapitoly je však nutné podotknout, že popularita dezinformačního hnutí QAnon a popularita dezinformací, které QAnon vypouští, nejsou jedna a ta samá věc. Formulace otázky položené v průzkumu napovídá, že je QAnon pojem spojený s konspiracemi a dezinformacemi, ale hlubší porozumění problému respondenty již průzkum neřeší. Zatímco povědomí o existenci QAnonu má zhruba 47 % Američanů, jednu z jeho nejznámějších dezinformací o síti vysoce postavených pedofilních politiků zneužívajících děti zaslechlo 71 % Američanů. To znamená, že dezinformace, které QAnon vypouští, se poté nekontrolovaně šíří komunikačními prostředky a dozví se o nich více lidí, než kolik jich ví o existenci jejich původce (Schaffner, 2020).

2.1.2 Srovnání popularity QAnonu v jednotlivých voličských skupinách

V následující kapitole je srovnána popularita dezinformačního hnutí QAnon v jednotlivých voličských skupinách. Těmito skupinami se myslí především voliči, případně příznivci Republikánské strany a Demokratické strany, protože voliči ostatních politických stran v USA nejsou zmíněnými průzkumy bráni v potaz. Údaje opět pochází z roku 2020, protože se jednalo o dobu, kdy byla aktivita i popularita QAnonu historicky na nejvyšších číslech, tudíž je možné výzkum opřít o relevantní průzkumy a data. Dochází ke komparaci obou voličských skupin, i ke komparaci dat z obou průzkumů, aby byly ověřeny výsledky, které z nich vyplývají.

2.1.2.1 Průzkum od Pew Research Center

Již bylo zmíněno, před prezidentskými volbami 2020 mělo alespoň základní povědomí o konspiračních teoriích QAnon zhruba 47 % respondentů průzkumu od Pew Research Center. Průzkum dále zmapoval, zdali jsou respondenti přívrženci Demokratické, nebo Republikánské strany. Co se týče Republikánské strany, tak celkem 5 % přívrženců uvedlo, že toho o konspiračních teoriích QAnon slyšeli nebo četli hodně, 34 % přívrženců uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a 60 % přívrženců uvedlo, že o QAnonu nezaslechli ani nečetli vůbec nic. 1 % republikánských přívrženců odmítlo na otázku odpovědět. Celkem 39 % přívrženců Republikánské strany tedy uvedlo, že se nějakým způsobem s QAnonem setkali (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

U Demokratické strany celkem 12 % přívrženců uvedlo, že o QAnonu toho slyšeli nebo četli hodně, 42 % přívrženců uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a 45 % přívrženců Demokratické strany uvedlo, že o QAnonu nezaslechli ani nečetli vůbec nic. Celkem 55 % přívrženců Demokratické strany uvedlo, že se nějakým způsobem s QAnonem setkali. Z těchto dat je patrné, že přívrženci Demokratické strany se s pojmem QAnon setkávají podstatně častěji než přívrženci Republikánské strany (55 % ku 39 %) (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

Klíčové je však porovnat i to, jaký mají přívrženci obou táborů na QAnon názor. Co se týče přívrženců Republikánské strany, kteří o QAnonu slyšeli, tak celkem 26 % respondentů uvedlo, že konspirační teorie zvané QAnon jsou pro zemi velmi špatné, 24 % respondentů uvedlo, že jsou pro zemi poněkud špatné, 32 % respondentů uvedlo, že jsou pro zemi poněkud dobré, a 9 % respondentů uvedlo, že konspirační teorie zvané QAnon jsou pro zemi velmi dobré. 9 % dotázaných, kteří se s konspiračními teoriemi zvanými QAnon setkali, odmítlo na doplňující otázku odpovědět. Celkem 50 % respondentů z řad přívrženců Republikánské strany tedy uvedlo, že konspirační teorie QAnon jsou pro stát nějakým způsobem špatné. 41 % respondentů z řad přívrženců Republikánské strany uvedlo, že je QAnon pro zemi přínosem (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

U Demokratické strany celkem 77 % respondentů uvedlo, že konspirační teorie zvané QAnon jsou pro zemi velmi špatné, 13 % respondentů uvedlo, že jsou pro zemi poněkud špatné, 6 % respondentů uvedlo, že jsou pro zemi poněkud dobré,

a 1 % respondentů uvedlo, že konspirační teorie zvané QAnon jsou pro zemi velmi dobré. 3 % dotázaných, kteří se s konspiračními teoriemi zvanými QAnon setkali, odmítlo na doplňující otázku odpovědět. Celkem 90 % respondentů z řad přívrženců Demokratické strany tedy uvedlo, že konspirační teorie QAnon jsou pro stát nějakým způsobem špatné. Pouze 7 % respondentů z řad přívrženců Demokratické strany uvedlo, že je QAnon pro zemi přínosem (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

Pokud tedy srovnáme data ze dvou nejrelevantnějších voličských skupin ve Spojených státech, vyplynou nám poměrně jednoznačné výsledky. Zatímco 77 % příznivců Demokratické strany uvedlo, že konspirační teorie jsou pro zemi velmi špatné, u přívrženců Republikánské strany je to pouze 26 %. Rozdíl mezi oběma voličskými skupinami v tomto případě činí 51 %. Jako poněkud špatné označilo konspirační teorie QAnon 13 % přívrženců Demokratické strany, u přívrženců Republikánské strany je to 24 %, což je o 11 % více než v případě Demokratů. Poněkud dobré jsou pro zemi konspirační teorie QAnon pro 6 % přívrženců Demokratické strany oproti 32 % přívrženců Republikánské strany. Zde rozdíl mezi oběma stranickými tábory činí 26 % ve prospěch Republikánské strany. Konspirační teorie QAnon jakožto velmi dobrou věc pro zemi označilo 1 % přívrženců Demokratické strany, u přívrženců Republikánské strany je to 9 %, což je o 8 % více, než v případě Demokratů. Na otázku odmítlo odpovědět o 5 % více příznivců Republikánské strany, než tomu bylo u příznivců Demokratické strany (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

Pokud porovnáme celková čísla, tak za celkově špatné označilo konspirační teorie QAnon 90 % přívrženců Demokratické strany oproti 50 % přívrženců Republikánské strany. Rozdíl tedy činí 40 %. Přívrženci Demokratické strany mají tedy oproti Republikánům na konspirační teorie QAnon jasně vyhraněný názor, respektive jasně negativně vyhraněný názor. Pozitivní dojem má z konspiračních teorií QAnon celkem 7 % příznivců Demokratické strany, u příznivců Republikánské strany je to 41 %. V tomto případě činí rozdíl mezi oběma skupinami 34 %. Jasná většina příznivců Demokratů má na konspirační teorie QAnon velmi negativní názor, u příznivců Republikánů jsou procentuální rozdíly mezi jednotlivými odpověďmi mnohem menší. Pouze u odpovědi, že konspirační teorie QAnon jsou pro zemi poněkud špatné, můžeme nalézt větší koncentraci Republikánů, než Demokratů. Je

to ale právě proto, že příznivci Demokratické strany mají ve většině na otázku jasně vyhraněný názor (Mitchell, Jurkowitz, Baxter Oliphant, Shearer, 2020).

2.1.2.2 Průzkum *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs*

Pro ověření dat průzkumu od Pew Research Center jsou zde představeny i výsledky průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs*, který se popularitou QAnonu v jednotlivých voličských skupinách také zabýval. Podle tohoto průzkumu mělo během září 2020 povědomí o existenci QAnonu celkem 40,3 % respondentů. Co se týče stranické příslušnosti, tak se respondenti měli označit buďto jako Demokraté, nebo jako Republikáni. U otázky „*Kolik, pokud vůbec něco, jste slyšeli nebo četli o QAnonu?*“ svou stranickou příslušnost uvedlo celkem 3 754 respondentů, z nichž 1 763 se označilo jako Demokraté, a 1 714 se označilo jako Republikáni (Schaffner, 2020).

Celkem 8 % respondentů z řad Demokratů uvedlo, že o QAnonu toho slyšeli nebo četli hodně, 40 % respondentů uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a zbylých 52 % respondentů uvedlo, že o QAnonu nezaslechli vůbec nic. Celkem 48 % respondentů z řad Demokratů tedy uvedlo, že se s pojmem QAnon setkalo. Pokud porovnáme data s průzkumem od Pew Research Center, dobereme se podobných výsledků. V případě odpovědi respondentů, že toho o QAnonu slyšeli nebo četli hodně, činí rozdíl 4 %. U odpovědi „*o QAnonu jsem zaslechl nebo přečetl alespoň něco*“ rozdíl činí 2 %. U odpovědi „*o QAnonu jsem nezaslechl ani nečetl vůbec nic*“ činí rozdíl 7 %. Rozdíly v průzkumech u jednotlivých odpovědí se liší maximálně v jednotkách procent. Celkově se v obou průzkumech s pojmem QAnon setkalo 55 %, respektive 48 % respondentů z řad Demokratů (Schaffner, 2020).

Co se týče Republikánské strany, tak celkem 6 % respondentů uvedlo, že toho o QAnonu slyšeli nebo četli hodně, 31 % přívrženců uvedlo, že zaslechli nebo četli alespoň něco, a 63 % přívrženců uvedlo, že o QAnonu nezaslechli ani nečetli vůbec nic. Celkem 37 % respondentů z řad Republikánů tedy uvedlo, že se nějakým způsobem s QAnonem setkali. Pokud porovnáme data s průzkumem od Pew Research Center, opět se dobereme podobných výsledků. V případě odpovědi respondentů, že toho o QAnonu slyšeli nebo četli hodně, činí rozdíl 1 %. U odpovědi „*o QAnonu jsem zaslechl nebo přečetl alespoň něco*“ rozdíl činí 3 %. U odpovědi „*o QAnonu jsem nezaslechl ani nečetl vůbec nic*“ činí rozdíl 3 %. Rozdíly v průzkumech u jednotlivých odpovědí se liší maximálně v nižších jednotkách

procent. Celkově se v obou průzkumech s pojmem QAnon setkala 39 %, respektive 37 % respondentů z řad Republikánů. I v případě průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* tedy můžeme pozorovat trend, že z řad Demokratů se s pojmem QAnon setkalo vyšší procento respondentů, než z řad Republikánů (Schaffner, 2020).

Důležité je však ověřit a porovnat i data ohledně převládajícího názoru na QAnon v rámci obou voličských skupin mezi oběma průzkumy. Co se týče Republikánů, kteří o QAnonu zaslechli nebo četli, tak podle průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* celkem 24 % respondentů uvedlo, že z QAnonu mají velmi nepříznivý dojem, 16 % respondentů uvedlo, že z něj mají poněkud nepříznivý dojem, 24 % respondentů má z QAnonu poněkud příznivý dojem, a 11 % respondentů uvedlo, že má z QAnonu velmi příznivý dojem. 26 % dotázaných, kteří QAnonem setkali, si svým dojmem není jistých. Celkem 40 % respondentů z řad Republikánů tedy uvedlo, že mají z QAnonu nějakým způsobem nepříznivý dojem. 35 % respondentů z řad Republikánů uvedlo, že jejich dojem z QAnonu je nějakým způsobem příznivý (Schaffner, 2020).

Pokud porovnáme data s průzkumem od Pew Research Center, i v tomto případě se dobereme podobných výsledků. V případě odpovědi respondentů, že mají na QAnon velmi špatný názor, činí rozdíl 2 %. U respondentů, kteří mají na QAnon poněkud špatný názor, rozdíl činí 8 %. U respondentů, kteří mají na QAnon poněkud pozitivní názor, činí rozdíl 8 %, a u respondentů, kteří mají na QAnon velmi pozitivní názor, činí rozdíl v obou průzkumech 2 %. Dílčí rozdíly se tedy pohybují maximálně v rámci jednotek procent. Rozdíl mezi odpověďmi respondentů, kteří mají celkově špatný názor na QAnon, činí 10 %. U respondentů, kteří mají celkově pozitivní názor na QAnon, činí rozdíl 6 %. Celkově tedy dochází k potvrzení toho, že Republikáni jsou svým celkovým dojmem z QAnonu značně rozděleni (Schaffner, 2020).

U Demokratů, kteří o QAnonu něco zaslechli nebo četli, v případě průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* celkem 60 % respondentů uvedlo, že mají z QAnonu velmi nepříznivý dojem, 15 % respondentů uvedlo, že z QAnonu mají poněkud nepříznivý dojem, 6 % respondentů označilo svůj dojem z QAnonu za poněkud příznivý, a 2 % respondentů mají z QAnonu velmi příznivý dojem. 17 % dotázaných, kteří se s QAnonem setkalo, si svým celkovým dojmem není jisté. Celkem 75 % respondentů z řad Demokratů tedy uvedlo, že mají z QAnonu nějakým

způsobem nepříznivý dojem. Pouze 8 % respondentů z řad Demokratů uvedlo, že je jejich dojem z QAnonu nějakým způsobem pozitivní (Schaffner, 2020).

Při porovnání dat s průzkumem od Pew Research Center se dobereme následujících výsledků. V případě odpovědi respondentů, že mají na QAnon velmi špatný názor, činí rozdíl 17 %. U respondentů, kteří mají na QAnon poněkud špatný názor, rozdíl činí 2 %. U respondentů, kteří mají na QAnon poněkud pozitivní názor, je procentuální hodnota stejná, a u respondentů, kteří mají na QAnon velmi pozitivní názor, činí rozdíl v obou průzkumech 1 %. Dílčí rozdíly se tedy pohybují, kromě jednoho případu, maximálně v rámci jednotek procent. Odchylka u odpovědi „*mám na QAnon velmi špatný názor*“ může být částečně způsobena tím, že v průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* lidé častěji volili možnost, že si svým názorem nejsou jistí. Rozdíl mezi odpověďmi respondentů, kteří mají celkově špatný názor na QAnon, činí 15 %. U respondentů, kteří mají celkově pozitivní názor na QAnon, činí rozdíl 1 %. Celkově tedy dochází k potvrzení toho, že Demokráté v jasné většině QAnon vnímají negativně, a že pozitivně jich na QAnon hledí pouze menšina v řádu jednotek procent (Schaffner, 2020).

Pokud srovnáme data sesbíraná průzkumem *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* ze dvou nejrelevantnějších voličských skupin ve Spojených státech, vyplynou nám následující výsledky. Zatímco 60 % Demokratů má z QAnonu velmi špatný dojem, u Republikánů je to pouze 24 %. Rozdíl mezi oběma voličskými skupinami v tomto případě činí 36 %, což je odchylka o 15 % menší než v případě průzkumu od Pew Research Center. Jako poněkud špatný svůj dojem z QAnonu označilo 15 % Demokratů, zatímco u Republikánů 16 %, rozdíl tedy činí 1 % ve prospěch Republikánů. Oproti průzkumu od Pew Research Center je to o 10 % méně. Poněkud dobrý dojem z QAnonu má 6 % Demokratů oproti 24 % Republikánů. Zde rozdíl mezi oběma stranickými tábory činí 18 % ve prospěch Republikánů. V případě průzkumu od Pew Research Center je rozdíl o 8 % větší. Velmi dobrý dojem z QAnonu mají 2 % Demokratů, u Republikánů je to 11 %. Rozdíl zde činí 9 % ve prospěch Republikánů. Rozdíl oproti průzkumu od Pew Research Center je zde o 1 % větší. Rozdíly mezi průzkumy jsou v tomto případě u určitých odpovědích větší. Celkově větší je však i rozdíl mezi dotázanými, kteří odmítli svůj názor vyjádřit. V průzkumu *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs* odmítlo na otázku odpovědět o 9 % více Republikánů, než Demokratů. V případě průzkumu od Pew Research Center byla odchylka o 4 % menší. To může být příčinou vyšší odchylky u některých

odpovědí. Opět dochází k tomu, že pouze u odpovědi „*mám na QAnon poněkud negativní názor*“ můžeme nalézt větší koncentraci Republikánů, než Demokratů. Je to ale právě proto, že Demokráté ve většině případů volili rovnou odpověď jasně negativního názoru (Schaffner, 2020).

Pokud porovnáme celková čísla mezi Demokraty a Republikány poskytnutá průzkumem *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs*, tak za celkově špatný označilo QAnon 75 % Demokratů oproti 40 % Republikánů. Rozdíl tedy činí 35 %. Rozdíl v případě průzkumu od Pew Research Center je o 5 % vyšší. Demokráté mají tedy i podle tohoto průzkumu oproti Republikánům na QAnon jasně negativní názor. Pozitivní názor má z QAnonu celkem 8 % Demokratů, u příznivců Republikánů je to 35 %. V tomto případě činí rozdíl mezi oběma skupinami 27 %. V případě průzkumu od Pew Research Center je rozdíl o 7 % vyšší. Jasná většina příznivců Demokratů má na konspirační teorie QAnon velmi negativní názor, u příznivců Republikánů jsou procentuální rozdíly mezi jednotlivými odpověďmi mnohem menší. Při porovnání obou průzkumů se sice v některých případech setkáme u vyššího procentuálního rozdílu v odpovědích, ale celková čísla a trendy jsou oběma průzkumy v americké společnosti zmapovány obdobným způsobem (Schaffner, 2020).

2.1.3 Zaměření QAnonu na Republikánskou stranu

QAnon jakožto konspirační teorie částečně vyvstal z konspirační teorie Pizzagate, která roku 2016 nařkla Hillary Clintonovou a několik dalších vysoce postavených představitelů Demokratické strany ze sexuálního zneužívání dětí. Tato konspirační teorie tedy cíleně útočila na Demokratickou stranu a její nejznámější představitele s cílem je jednoznačně poškodit. Konspirační teorie QAnon poté tuto problematiku uchopila a nadále jí rozvíjela. Jakožto konspirační teorie s původem v krajně pravicových kruzích se začala vymezovat proti postavám, které již před jejím vznikem byly v jejich řadách velmi nepopulární. Jmenovitě šlo především o útoky na kandidátku na prezidentku Spojených států za Demokratickou stranu, Hillary Clintonovou, předchozího prezidenta Spojených států a taktéž člena Demokratické strany, Baracka Obamy, a George Sorose, který během svého života finančně sponzoroval a stále sponzoruje řadu demokratických kandidátů a aktivit (Rothschild, 2021).

2.1.3.1 Útoky na představitele Demokratické strany a jejich spojence

Tyto a další osobnosti (jako například Humu Abedinovou, americkou politickou pracovníci, která byla v roce 2016 místopředsedkyní kampaně Hillary Clintonové v prezidentských volbách) QAnon nařkl z účasti ve spiklenecké skupině pedofilů a obchodníků s dětmi, přičemž na druhou stranu postavil osobu Donalda Trumpa (Coaston, 2020).

Donald Trump podle QAnonu měl totiž za cíl tuto spikleneckou skupinu s pomocí právníka Roberta Muellera odhalit a postavit před soud. Tímto tvrzením se konspirační teorie QAnon stala podpůrnou konspirační teorií pro osobu Donalda Trumpa, čímž se logicky postavila do pozice podporovatele Republikánské strany jako takové, přestože již ne tak zřetelně a jednoznačně jako v případě podpory Donalda Trumpa (Laviola, 2023).

Jednotlivá tvrzení propagovaná QAnonem totiž často s Donaldem Trumpem, Republikánskou ani Demokratickou stranou nijak nesouvisí. Za příklad může být nadhození tématu Operace Mockingbird, což byla údajná snaha CIA ovlivňovat domácí média s propagandistickými účely během Studené války. Zde se nejedná o útok proti konkrétní straně nebo osobě, ale jedná se spíše o útok proti důvěryhodnosti mainstreamových médií jako celku (Coaston, 2020).

V počátcích QAnonu byly ale především útoky na Hillary Clintonovou a Baracka Obamu velice běžné. Tito dva zmínění byli společně nařčeni z toho, že jsou zavázáni Saúdským zájmům z toho důvodu, že princí Al-Waleed bin Talalovi dluží peníze. Obama s celou jeho vládou byl též nařčen z toho, že pomáhá rozvíjet nukleární program Íránu a Severní Koreje. QAnon taktéž šířil dezinformace o Johnu Podestovi, zastánci různých politických funkcí pod několika různými demokratickými prezidenty. Útoky QAnonu necílily pouze na politiky jako takové, ale i na členy jejich rodiny. Společně s Hillary Clintonovou byla terčem dezinformací taktéž její dcera Chelsea, jež je taktéž Demokratkou aktivně se podílející na kampaních své matky (Tian, 2021).

Jak již bylo řečeno, QAnon v zásadě neútočí na Republikánskou stranu a její představitele, ale naleznou se i výjimky. QAnon totiž aktivně vystupoval proti Johnu McCainovi, republikánskému politikovi a neúspěšnému kandidátovi na prezidenta proti Baracku Obamovi. John McCain totiž nebyl přívržencem s Trumpem nastoupivšího majoritního krajně pravicového populistického směru ve straně, ale

zastával spíše umírněné centristické názory. McCain navíc několikrát veřejně zdůraznil svůj nesouhlas s politikou Donalda Trumpa, čímž si logicky znepráčetil QAnon jakožto konspirační teorii, která Donalda Trumpa podporuje (Le Miere, 2017).

QAnon aktivně vystupoval i proti spoluzakladateli sociální sítě Facebook, Marku Zuckerbergovi a tehdejšímu generálnímu řediteli sociální sítě Twitter, Jackovi Dorseymu. Tyto útoky vychází z přesvědčení QAnonu o existenci tzv. Deep state, tajné skupině vrcholných politiků a v neposlední řadě také právě představitelů velkých technologických i jiných společností, kteří nehledě na právě zvolenou politickou reprezentaci ovládají stát (Tian, 2021).

Příspěvky QAnonu se věnovaly i papeži Františkovi, ale nelze podle nich jednoznačně říci, jaký postoj QAnon vůči papeži zastával. Příspěvek jednoduše tvrdil, že roku 2018 bude mít papež František „strašlivý květen“. Papež František je hlasitým zastáncem sociální spravedlnosti a zdůrazňuje morální povinnost řešit chudobu, nerovnost a sociální nespravedlnost. Tato témata často rezonují s demokratickou politikou zaměřenou na sociální péči a ekonomickou rovnost. Papež také zaujal silný postoj k otázkám životního prostředí, zejména ke změně klimatu. Tento pohled může být v rozporu s některými republikánskými představiteli, kteří se staví skepticky k některým environmentálním předpisům. Papež František se také vyslovil pro soucitný přístup k imigraci a uprchlíkům. Tento postoj se může lišit od postoje některých republikánů, kteří podporují restriktivnější imigrační politiku. Učení papeže Františka se v některých oblastech shoduje s některými politickými postoji demokratů, ale existují i oblasti, kde se neshodují. Katolická církev například zastává konzervativní názory na otázky, jako jsou potraty a antikoncepce, které se mohou více shodovat s některými republikánskými postoji. Vzhledem k těmto okolnostem je tedy obtížné rozklíčovat, jakým způsobem byl příspěvek QAnonu myšlen (Roose, 2021).

QAnon dále směřoval svoji aktivitu proti Americké kongresmance a bývalé předsedkyni Národního výboru Demokratické strany Debbie Wasserman Schultzové, která si měla údajně objednat vraždu dalšího zaměstnance Národního výboru Demokratické strany, Setha Riche. Seth Rich se měl roku 2016 údajně podílet na úniku e-mailů Národního výboru Demokratické strany, ze kterých vyplývalo, že výbor v primárkách upřednostňoval Hillary Clintonovou jakožto kandidátku Demokratické strany na prezidentku Spojených států před dalším kandidátem,

Berniem Sandersem. Tato zveřejnění výrazně poškodila kampaň Clintonové a byla uváděna jako možný faktor, který přispěl k její prohře ve všeobecných volbách proti Donaldu Trumpovi. Konspirátoři se opírají o to, že viníci nebyli nikdy dopadeni, a tudíž není možné prokázat reálný motiv vraždy. Policie se však přiklání k možnosti loupežného přepadení (Rotschild, 2018).

Příspěvky QAnonu cílily i proti nestranným institucím, jako je například CIA, kterou označil za nástroj spiklenců kolem vlivných Demokratů. CIA měla údajně dosadit na jeho místo i vůdce Severní Korey, Kim Jong-una, aby zastával roli loutkového vůdce a pomáhal destabilizovat zahraniční politiku USA podle zájmů Deep state (Caffier, 2018).

Ze zahraničních politiků je vhodné zacílení QAnonu na tehdejší německou kancléřku, Angelu Merkelovou. Merkelová má být podle QAnonu vnučkou Adolfa Hitlera, což má znamenat očernění její osoby. Do hledáčku dezinformátorů z řad QAnonu se bývalá německá kancléřka pravděpodobně dostala kvůli jejímu vztahu s prezidentem Donaldem Trumpem. Vztahy Merkelové s prezidentem Trumpem se vyznačovaly jak spoluprací, tak napětím. Jejich názory se lišily v otázkách, jako je obchod a změna klimatu, a na veřejnosti se objevily neshody ohledně financování NATO a imigrační politiky. Naopak Merkelová a předešlý americký prezident z řad Demokratů, Barack Obama, spolupracovali, zejména v otázkách mezinárodní spolupráce, změny klimatu a globální finanční krize. Pozitivnější vztahy měla Angela Merkelová i s Georgem Bushem mladším, s jehož vládou se taktéž překrýval její mandát. Sice mezi sebou měli neshody, především co se týče války v Iráku, ale jinak byl jejich vztah pozitivní. George Bush mladší ale patří v Republikánské straně do proudu neokonzervatistů, kteří jsou uvnitř strany v opozici vůči současně majoritnímu proudu krajně pravicových populistů v čele s Donadem Trumpem (Reuters, 2020).

2.1.3.2 Časový vývoj témat QAnonu

QAnon a jeho zaměření na konkrétní témata se vyvíjel v čase. Proto je důležité si rozebrat, kterým tématům se „kapky“ v jednotlivých obdobích věnovaly.

První „kapka“ se na sociální síti 4chan objevila 28. října 2017. Už z prvních dvou slov kapky („HRC extradition“) je jasné, že QAnon recykloval myšlenku z Pizzagate, tedy že Hillary Clintonová byla členkou spolku obchodníků s dětmi. Dalších sedmnáct kapek stanovilo roli Donalda Trumpa v této teorii jako ústředního

hrdiny, který se snaží tento spolek odhalit, a představilo „Operaci Mockingbird“, údajné spiknutí mainstreamových médií, která mají prostřednictvím falešných zpráv zakrýt satanské zločiny globálních elit. Pozoruhodné je, že mnohé z úvodních „kapek“ Q jsou formulovány jako série otázek, což vyvolává zapojení a účast stoupenců konspirační teorie. Nejčastěji zmiňovanými tématy v těchto kapkách byly Hillary Clintonová, POTUS (Donald Trump), výše zmíněná Operace Mockingbird, filantrop George Soros a Huma (Huma Mahmood Abedinová, bývalá zástupkyně personální šéfky Hillary Clintonové) (Tian, 2021).

Následující měsíc se aktivita Q prudce zvýšila. Většina těchto „kapek“ rozšiřovala předchozí teorie o Hillary Clintonové a doplnila seznam postav o konspirační teorie zahrnující Humu Abedinovou (politickou poradkyni Clintonové během kampaně v roce 2016), Baracka Obamu, Írán a Saúdskou Arábii. Nejčastěji zmiňovanými tématy byly opět Huma Abedinová a Hillary Clintonová, dále Saúdská Arábie, Barack Obama, Al-Waleed Bin Talal, jaderné zbraně, Írán, Severní Korea, předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosi a bývalý poradce pro národní bezpečnost, generálporučík Michael Flynn (Tian, 2021).

Na konci roku 2017 se John McCain zařadil mezi padouchy na seznamu QAnonu po bok Hillary Clintonové a Baracka Obamy. V některých z „kapek“ tohoto měsíce Q tvrdil, že McCain má vazby na teroristické skupiny, Svobodnou syrskou armádu a Saúdskou Arábii (Tian, 2021).

V lednu 2018 komunita QAnon tvrdila, že je Donald Trump tajně oslovil prostřednictvím Twitteru. Důkazem pro to prý bylo, že Trump špatně napsal tweet, v němž opravil slovo „consensual“ na „consequential“. Imageboard 8kun překypoval diskusemi o přidaném písmenu „q“. Pozdější vyjádření Q pak potvrdilo spojení komunity s Trumpem. Whistleblower Edward Snowden, jehož původní role v teorii je sporná, je ze strany Q obviňován z toho, že je nastrčenou osobou CIA v NSA, přičemž CIA je údajně nástrojem zkorumpované spiklenecké skupiny. Mezitím ve vnějším světě vstoupila americká vláda do 35denního shutdownu, zatímco zvláštní poradce Robert Mueller vedl vyšetřování možného spolčení mezi Ruskem a Trumpovou kampaní během prezidentských voleb v roce 2016. Oba problémy se dotýkají témat „kapek“ Q. Možná není překvapením, že Robert Mueller a jeho aktivity byly klíčovým tématem „kapek“ Q. Fake news, Rusko a generální prokurátor Rod Rosenstein se také objevovaly v popředí zájmu (Tian, 2021).

V únoru a březnu 2018 se v Q poprvé objevuje název „Operace Merlin“, který odkazuje na výše zmíněné spiknutí Obamovy administrativy s cílem poslat technologie do Íránu a Severní Koreje. Q zde tvrdil, že v rámci této operace americké úřady rovněž vysílaly lety s miliardami dolarů v úplatcích loutkám stínového globálního spiknutí. V tomto období jsou v centru pozornosti velké technologické společnosti (konkrétně Facebook, Twitter, Amazon a Google), dále Edward Snowden, CIA, a otázka ruského vměšování do politiky USA (Tian, 2021).

Q se i během dubna a května 2018 zaměřoval na tajné dohody Deep state se zahraničními mocnostmi a tvrdil, že tyto stínové mocnosti těžily v Sýrii uran, který prodávaly Íránu, a tyto dohody zakrýval tím, že z nich obviňoval Rusy. Když skončila jaderná dohoda s Íránem, Q se zabýval otázkou, zda Írán pokračuje v práci na jaderném zařízení v severní Sýrii. Kromě toho, že se v tomto období věnovali Sýrii a obchodům s uranem, začaly Q „kapky“ upozorňovat na odsouzeného sexuálního delikventa Jeffreyho Epsteina (Tian, 2021).

16. června Q zveřejnil seznam 101 novinářů, kteří se údajně spojili s Demokratickým národním výborem během voleb v roce 2016. „Kapky“ Q později obvinily britskou vládu, že spolupracovala s Barackem Obamou s cílem sabotovat tytéž volby. Po Epsteinově zatčení 6. července se Q rozpovídal o zločinech spojených s obchodováním se sexem, kterých se podle něj spolčení nadále dopouštělo. Několik kapek se pokoušelo spojit Billa a Hillary Clintonovy s Epsteinem, stejně jako s dalšími obchodníky s lidmi, jako je Allison Macková. Q horlivě sledoval diskuse kolem možného impeachmentu Donalda Trumpa a činnosti zvláštního právního zástupce Roberta Muellera. Klíčovými tématy zájmu všech kapek Q v tomto období byly fake news a „MSM“, Velká Británie a Londýn, a obchodování se sexem (Tian, 2021).

Období srpna a září 2018 se zdálo být pro stoupence QAnon hlavní výzvou k akci. Mnoho „kapek“ Q se zaměřovalo na probuzení z vlivu falešných zpravodajských médií s výzvou „už nebýt ovce“ a vyvolat „velké probuzení“. Q „kapky“ se nesly v silně politickém duchu a opakovaně vyzývaly své příznivce, aby se zúčastnili amerických voleb v polovině volebního období a zajistili si tak „červený říjen“ (což znamená, že Republikáni zvítězí). Kontroverzi ohledně potvrzení Bretta Kavanaugha do funkce náhradního soudce Nejvyššího soudu USA odsoudil Q jako příklad liberálního levicového šílenství. Q také obvinil botové účty a najaté trolly ze snižování počtu hlasů souvisejících s QAnonem na diskusních fórech. „Rudý říjen“,

schválení Kavanaugha, „fake news“ a obvinění z cenzury Twitteru byly v tomto období hlavními tématy „kapek“ Q (Tian, 2021).

Když se 6. listopadu 2018 v USA konaly volby v polovině volebního období, internetová obvinění z volebních podvodů předznamenala stejný přístup, jaký Trumpova kampaň zvolila v prezidentských volbách v roce 2020. Konspirační teoretici z QAnon obvinili Demokratickou stranu z vyplňování prázdných hlasovacích lístků nebo ničení těch legálních a z organizování hlasování osob bez občanství. Volební podvody byly v tomto období vedle údajné korupce v Demokratické straně a na ministerstvu spravedlnosti nejčastěji zmiňovaným tématem v otázkách Q „kapek“. Zvláštní pozornost Q věnoval také slyšením senátního výboru pro soudnictví ohledně nominace Bretta Kavanaugha. Po Trumpově nepodloženém tvrzení, že Obama v roce 2016 odposlouchával jeho volební kampaň, Q během ledna až března 2019 spustil poplach kvůli špionáži a znovu obvinil Obamu ze zrady USA. V září 2019 mělo ministerstvo spravedlnosti potvrdit, že ani ono, ani FBI nemají žádné důkazy o tom, že by Trump Tower byla cílem sledování ze strany Obamovy administrativy. Mezi hlavní témata, o která se Q v tomto období zajímal, patřily Muellerovy procesy, Edward Snowden a Ruth Bader Ginsburgová (Tian, 2021).

V dubnu 2019 byla zveřejněna zpráva od Roberta Muellera týkající se ruského zásahu do prezidentských voleb v roce 2016. Až do jejího zveřejnění byla zpráva o ruském vměšování do prezidentských voleb některými stoupenci QAnonu interpretována jako součást pokusu o odhalení údajného globálního spiknutí. Opět byli zklamáni, a tak se Q v následujících měsících přesunul k jiným tématům, jako například plánované rodičovství a Jeffrey Epstein. K otázce vyšetřování ruského vměšování se Q opět vrátil v červenci 2019 (Tian, 2021).

Po třech střelbách v srpnu 2019, při nichž útočníci využili 8chan k šíření svých nenávistných manifestů, byla stránka ještě téhož měsíce vyřazena z provozu. Během tohoto období se neobjevily žádné „kapky“ Q, dokud nebyl umožněn přechod na 8kun, rebrandovanou verzi webu, která byla spuštěna v listopadu. 10. listopadu 2019 se začaly objevovat další Q „kapky“ a do konce roku byly klíčovými tématy špionáž, fake news, pokusy o impeachment Trumpa a Antifa. Diskuse o Jeffreyem Epsteinovi a obchodování s dětmi taktéž nabývaly na intenzitě (Tian, 2021).

První případ COVID-19 byl v USA potvrzen 20. ledna, 31. ledna Trump vyhlásil stav ohrožení veřejného zdraví. V březnu Trump mylně informoval

veřejnost, že hydroxychlorochin může být účinný při léčbě nebo prevenci COVID-19. Q následoval jeho příkladu a naznačoval, že tento lék, který se používá k prevenci malárie, může být také lékem na nový koronavirus. „*Co když lék již existuje?*“ zeptal se Q v jedné kapce, než naznačil, že se ho demokraté snaží potlačit. Q také udržoval obvinění, že demokratičtí guvernéri nutili infikované pacienty COVID-19 do pečovatelských domů, čímž úmyslně způsobili většinu úmrtí na COVID-19 v zemi v té době. Možná je překvapivé, že první zmínka o termínu „COVID-19“ se u Q objevila až 8. dubna. Klíčovými tématy v tomto období byly pandemie COVID-19 a generální prokurátor William Barr. Barr jako věrný Trumpův stoupenec v dubnu obhajoval prezidentovo rozhodnutí propustit Michaela Atkinsona, generálního inspektora americké zpravodajské komunity (Tian, 2021).

S blížícími se listopadovými prezidentskými volbami v USA pokračovali Trumpovi příznivci v šíření konspirací o tom, že Demokratická strana připravuje masivní podvody na voličích. V souladu s tím stoupenec QAnon i „kapky“ Q předávali stejné zprávy. „Kapky“ Q se pak znovu zaměřily na Epsteina. Jeden z nich obsahoval fotografii Ghislaine Maxwellové, britské spojnice, která byla 2. července zatčena za spoluúčast na Epsteinových zločinech. Několik Q „kapek“ obsahovalo fotografie Billa Clintona po boku Jeffreyho Epsteina, po nichž následovaly známější konspirační teorie o Clintonových provozujících obchod s dětmi (Tian, 2021).

Následné „kapky“ obvinily všech pět prezidentů před Trumpem ze spolčení s Deep state a poté se zaměřily na Trumpova demokratického vyzyvatele Joea Bidena. Q se také podělil o myšlenky týkající se protestů, které otráslly zemí po zabití George Floyda minneapolisskou policií. Q se v komentářích zaměřil na předpokládanou roli Antify v demonstracích, dokonce citoval a přeposílal články Fox News, které Antifu popisovaly jako anarchistický, levicový výhonek. Mezi klíčová témata, která byla v tomto období zmiňována, patřilo korespondenční hlasování, volební podvody, Ghislaine Maxwellová, Clintonovi a pandemie COVID-19 (Tian, 2021).

V srpnu 2020 se konaly celostátní sjezdy Republikánské i Demokratické strany, na nichž byli zvoleni prezidentští kandidáti Donald Trump a Joe Biden. Na tiskové konferenci dne 20. srpna byl Trump požádán, aby se vyjádřil k hnutí QAnon. Prezident prohlásil, že o konspirační teorii ví jen málo, ale uznal, že ho mají velmi rádi. V souvislosti s rostoucí polarizací ohledně nadcházejících prezidentských voleb

Q pokračoval v útocích na Antifu a přirovnával ji k militantním antifašistům z meziválečné německé komunistické strany. Q „kapky“ také přirovnaly využívání sociálních médií demokraty k propagandě nacistického Německa. Rozjitřená atmosféra před volbami vedla také k větší pozornosti médií vůči QAnon, na což Q i jeho stoupenci reagovali velmi negativně. Mezi klíčová témata v tomto období patřila Antifa, obchodování s dětmi, sexuální zločinci, a slovo „MSDNC“. To druhé, spojení zkratky kabelové televize MSNBC a zkratky pro Demokratický národní výbor, bylo použito v „kapkách“ Q odsuzujících falešné zprávy. Poté, co se o něm začalo v médiích mluvit, byl Trump v rozhovoru se Savannah Guthrieovou z NBC dotázán, zda QAnon odsoudí. Trump reagoval defenzivně a odmítl se od konspirace výslovně distancovat. Během jediného měsíce sdílel Q více než 30 článků o Hunteru Bidenovi z pravicových zpravodajských serverů, jako jsou Fox News a Breitbart. Od roku 2019 byl Hunter Trumpem a jeho příznivci obviňován z korupce kvůli svým obchodním aktivitám na Ukrajině v době, kdy byl jeho otec Joe Biden viceprezidentem. Jinak to pro stoupence Q mohl být říjen ve znamení dějá vu. Kapky se na začátku měsíce znovu zaměřily na Clinton Foundation a obvinily Clintonovy z uplácení politiků ve Washingtonu (Tian, 2021).

Předposlední kapka Q v říjnu zněla jednoduše: „*Jste připraveni převzít zpět kontrolu nad touto zemí?*“, což naznačovalo, že volby nebyly jen referendem proti demokratům, ale proti globálnímu spolku zlých činitelů, který stále vládne (Tian, 2021).

Od voleb v USA v listopadu 2020 se míra kapek Q prudce snížila. V posledních dvou měsících roku 2020 se objevila pouze jediná kapka, a to 8. prosince. Dodatečné zásahy do účtů QAnon napříč sociálními médii a inaugurace prezidenta Joea Bidena zasadily konspiraci další rány (Tian, 2021).

2.1.4 Ovlivňování Republikánské strany hnutím QAnon

2.1.4.1 Kandidáti QAnonu ve volbách

V roce 2019 vyjádřili podporu teoriím QAnon dva republikánští kandidáti do Kongresu. Na začátku roku 2020 vytvořil Jim Watkins mimořádný politický akční výbor (PAC) „Disarm the Deep State“, jehož deklarovaným cílem bylo mobilizovat společenství vlastenců za účelem zbavení moci členů Deep state. V listopadu 2020 bylo oznámeno, že PAC získal pouhých 4 736 dolarů, včetně půjčky 500 dolarů od Watkinsova právníka (Sommer, 2019).

V roce 2020 se primárek zúčastnilo 97 stoupců QAnonu, z nichž 22 republikánů a dva nezávislí kandidáti zvítězili a kandidovali ve volbách v daném roce. Podnikatelka Marjorie Taylorová Greeneová zvítězila v srpnovém druhém kole voleb 2020 a stala se kandidátkou GOP ve 14. kongresovém obvodu v Georgii. V roce 2020 uvedla, že mnohá tvrzení Q se skutečně ukázala jako pravdivá. Po několika měsících Trumpovy prezidentské funkce uvedla ve videu, že je zde jedinečná možnost vyřešit problém této globální skupiny pedofilů, kteří údajně uctívají satana, a věří, že máme prezidenta, který to dokáže. Jo Rae Perkinsová, republikánská kandidátka do Senátu v Oregonu v roce 2020, zveřejnila na Twitteru video v noci, kdy zvítězila v květnových primárkách, na kterém drží nálepku WWG1WGA (heslo QAnonu) a prohlašuje, že podporuje Q a jeho tým, děkuje Anonymům a vlastencům. Později vyjádřila nad tím, že video smazala na radu politického poradce. O několik měsíců později složila „přísahu digitálních vojáků“, o jejíž přijetí Q požádal své stoupence tři dny předtím (Bowden, 2020).

30. června 2020 prohrál dosavadní republikánský zástupce USA Scott Tipton v primárkách za 3. kongresový obvod v Coloradu s Lauren Boebertovou. Boebertová v jednom rozhovoru vyjádřila nejistou podporu QAnonu, ale po vítězství v primárkách se od těchto výroků snažila distancovat slovy, že není jeho stoupcem. Boebertová byla v listopadu téhož roku zvolena do Kongresu. Angela Stanton-Kingová, kandidátka podporovaná Trumpem, která se ucházela o místo ve Sněmovně reprezentantů státu Georgia po úmrtí kongresmana Johna Lewise, tweetovala, že Black Lives Matter je hlavním nástrojem pro pedofiliu a obchod s lidmi, a prohlásila, že „Bouře“ je zde. Stanton-Kingová uvedla novináři, že její příspěvky se netýkaly QAnonu, a tvrdila, že v ten den pršelo. Meteorologické záznamy však nezaznamenaly srážky v té oblasti v den, kdy byl její příspěvek zveřejněn (Panetta, 2020).

V srpnu 2020 deník The New York Times uvedl, že nový slogan Texaské republikánské strany („We Are the Storm“) byl převzat z Q. Představitelé Texaské republikánské strany to popřeli s tím, že byl inspirován biblickou pasáží a nemá žádnou spojitost s QAnonem. V květnu 2021 se zástupce Louie Gohmert a předseda Texaské republikánské strany Allen West zúčastnili akce „For God & Country: Patriot Roundup“ pořádaná stoupcem QAnon v Dallasu (Svitek, 2020).

2.1.4.2 Donald Trump

Podle organizace Media Matters for America Trump v srpnu 2020 rozšířil zprávy QAnon nejméně 216krát tím, že retweetnul nebo zmínil 129 účtů na Twitteru, které byly spojeny s QAnon, někdy dokonce vícekrát denně. Stoupenci QAnon začali označovat Trumpa jako „Q+“. Dne 24. srpna 2018 hostil Trump v Oválné pracovně Michaela Williama „Lionela“ Lebrona, předního propagátora QAnon, aby se s ním vyfotil. Krátce po Vánocích 2019 Trump retweetoval přes dvanáct příspěvků od stoupců QAnon (Kaplan, 2019).

Dne 19. srpna 2020 byl Trump na tiskové konferenci dotázán na QAnon a odpověděl, že o tomto hnutí nemá mnoho informací, ale ví, že má jejich velkou podporu, čehož si cení. Úřad FBI ve Phoenixu identifikoval QAnon jako možnou domácí teroristickou hrozbu, ale Trump označil stoupence QAnon za vlastence, kteří milují svoji zemi. Když se reportér zeptal Trumpa, zda podporuje názor, že tajně bojuje proti satanistickému kultu pedofilů a kanibalů, odpověděl, že o tom neslyšel, ale zamyslel se nad tím, zda je to pozitivní nebo negativní věc. Prezidentský kandidát Joe Biden kritizoval Trumpa za legitimizaci konspirační teorie, kterou FBI označila za domácí teroristickou hrozbu (Miller, Colvin, Seitz, 2020).

Na předvolební akci dne 15. října 2020 měl Trump možnost odsoudit QAnon, ale místo toho zdůraznil, že QAnon se staví proti pedofilii. Uvedl, že o QAnonu neví nic jiného a odpověděl na otázku tazatelky Savannah Guthrieové z NBC News, že nikdo nemůže potvrdit pravdivost předpokladů konspirační teorie QAnon. Guthrieová mu sdělila, že stoupenci QAnonu věří, že bojují proti satanistickému kultu, který podle nich řídí skupina Deep state. Když Guthrieová tvrdila, že konspirace není pravdivá, Trump odpověděl, že to neví, a že to nemůže vědět ani ona (Vazquez, 2020).

V září 2022 analýza agentury Associated Press zjistila, že Trump se ke QAnonu hlásí otevřeněji než dříve. Trump přeposílal kapky Q a memes QAnon na platformě Truth Social a více než třetina účtů, které v posledním měsíci přeposlal, sama sdílela hesla, videa nebo obrázky QAnon. Trump také na jednom ze shromáždění hrál píseň QAnon (Klepper, Swenson, 2022).

2.1.4.3 Lin Wood

Advokát Lin Wood, který spolupracoval s Trumpovou volební kampaní a podílel se na volebních procesech, propagoval konspirační teorie QAnon. Jeho

profil na Twitteru obsahoval hashtag #WWG1WGA, heslo spojené s QAnon. Kromě jiných nepodložených tvrzení spojených s QAnonem obvinil předsedu Nejvyššího soudu Johna Robertse ze znásilnění a vraždy dětí. Wood také tvrdil, že příznivec QAnon Isaac Kappy byl zavražděn za to, že se pokusil předat informace Trumpovi. Dne 11. ledna 2021 soudce vrchního soudu v Delaware Craig A. Karsnitz citoval Woodovy příspěvky na sociálních sítích v odůvodnění příkazu, kterým Woodovi odebral právo vystupovat před soudem. Karsnitz uvedl, že nepochybuje o tom, že Woodovy tweety hrály roli při podněcování útoku na Kapitol (Felton Johnson, 2020).

2.1.4.4 Sidney Powellová

Advokátka Sidney Powellová, členka Trumpova právního týmu, v lednu 2020 popřela, že by věděla o QAnon, ačkoli v následujících měsících retweetovala hlavní účty a hlášky QAnon a objevovala se na kanálech QAnon na YouTube (Kloor, 2020).

Po odchodu z Trumpova týmu se Powellová nadále podílela na povolebních soudních sporech a byla přijata stoupenci QAnon, kteří byli znechuceni tím, že se nenaplnily předpovědi o Trumpově drtivém vítězství a nadcházejícím odhalení jeho nepřátel. Mezi Powellovými důkazy v žalobě, kterou podala v Georgii s cílem zvrátit výsledek voleb, bylo i místopřísežné prohlášení Rona Watkinse. Watkins v něm uvedl, že četba online uživatelské příručky k softwaru Dominion Voting Systems ho vedla k závěru, že volební podvody v rámci možností mohou existovat. Watkins nepředložil žádné důkazy o podvodu (O'Sullivan, 2020).

2.1.4.5 Michael Flynn

Bývalý generálporučík a šéf Obranné zpravodajské služby Michael Flynn, který působil jako Trumpův poradce pro národní bezpečnost, se stal populárním mezi stoupenci QAnon, kteří převzali Flynnův citát z roku 2016 o tom, že Trump byl zvolen „armádou digitálních vojáků“, a začali si říkat „digitální vojáci“ (Rondeaux, 2021).

V srpnu 2019 byla v Atlantě ohlášena konference nazvaná „Konference digitálních vojáků“ s plánovaným termínem na příští měsíc. Cílem konference bylo připravit vlastenecké aktivisty sociálních médií na blížící se digitální střetnutí proti cenzuře a potlačování. V oznámení o konání akce bylo na modrém poli americké vlajky nápadně zobrazeno písmeno Q psané hvězdičkami. Mezi předem naplánovanými řečníky na události, kterou organizoval generální ředitel Yippy Rich Granville, patřili Flynn a George Papadopoulos, stejně jako Gina Loudonová,

přítelkyně Trumpa a členka mediálního poradního sboru jeho kampaně, zpěvačka Joy Villa a Bill Mitchell, rozhlasový moderátor a vášnivý podporovatel Trumpa (Friedman, Breland, 2019).

Dne 4. července 2020 Michael Flynn zveřejnil na svém účtu na Twitteru video, ve kterém vedl malou skupinu lidí v přísaze s heslem QAnon: „Kam jdeme jeden, jdeme všichni“. Experti naznačili, že tato přísaha byla součástí snahy QAnon rekrutovat „digitální vojáky“ pro politickou a společenskou změnu, kterou vidí nadcházet. Tímto veřejným prohlášením věrnosti QAnon se Michael Flynn stal nejvýznamnějším bývalým vládním úředníkem, který se k této konspirační teorii přihlásil. Členka Trumpova právního týmu a Flynnova zástupkyně Sidney Powell popřela, že by přísaha souvisela s QAnon. V předchozích dnech složilo na Twitteru stejnou přísahu „digitálního vojáka“ mnoho stoupců QAnon a použili stejný hashtag #TakeTheOath, jako Flynn (Connolly, 2020).

V listopadu 2020 a po výsledcích voleb se Flynn s QAnonem ještě více sblížil, podpořil webovou stránku, která prodávala zboží QAnon, založil mediální společnost Digital Soldiers a prohlásil, že plánuje spustit zpravodajské médium, které se také jmenuje „Digital soldiers“. Objevoval se v různých krajně pravicových médiích, kde prosazoval konspirační teorie spojené s QAnon. Flynnův aktivismus podnítil mezi stoupcem QAnon spekulace, že jim pomůže převzít kontrolu, nebo že je sám Q. Příznivci QAnon vyjadřovali své odhodlání v příspěvcích na sociálních sítích používáním fráze „Bojujte jako Flynn“ nebo jejích variací (Robins-Early, 2021).

2.1.4.6 Snaha o ovlivnění a pozdější zvrácení výsledků prezidentských voleb

V červenci 2020 Business Insider informoval, že podle Media Matters for America Trumpova volební kampaň spoléhala na síť účtů spojených s QAnon, které šířily dezinformace a propagandu na sociálních sítích, především na Twitteru. Analýza 380 000 tweetů zasláných od začátku dubna do konce května 2020 a nejčastěji používaných slov těmito 1 000 účty ukázala, že síť QAnon sehrála klíčovou roli ve vytváření a šíření propagandy podporující Trumpa (Porter, 2020).

V prvních srpnových dnech roku 2020 zpravodajský deník Washington Post informoval o reklamách pro Trumpovu kampaň, které obsahovaly snímky jeho příznivců, na nichž bylo vidět značení QAnon. Tisíce komentářů na YouTube interpretovalo tyto prvky jako pozitivní signály vítězství (Stanley-Becker, 2020).

6. listopadu 2020, nedaleko filadelfského kongresového centra, kde se sčítaly korespondenční hlasy, byli na základě oznámení o hrozbě útoku zbraněmi AR-15 zadrženi dva muži z Virginie. Nálepky na jejich autě odkazovaly na QAnon (Martinez-Valle, 2020).

V únoru 2021 organizace Media Matters zveřejnila analýzu, která ukázala, že stoupenci QAnon vychvalovali nedávný vojenský převrat v Myanmaru, kdy armáda sesadila demokraticky zvolenou vládu, a zároveň obhajovali podobný scénář převratu ve Spojených státech. V květnu 2021 se konala konference s názvem „For God & Country: Patriot Roundup“, kterou v texaském Dallasu uspořádal influencer John Sabal (známý také jako „QAnon John“) se svou přítelkyní. Ačkoli Sabal tvrdil, že se nejedná o konferenci QAnonu, akce se zúčastnilo několik vysoce postavených osobností QAnon, včetně právníků L. Lina Wooda a Sidney Powellové (oba se podíleli na Trumpových pokusech zvrátit volby v roce 2020), a generála Michaela Flynna. Když jeden z posluchačů vyjádřil zájem, proč se události podobné těm v Myanmaru nemohou stát i v USA, Flynn reagoval, že nevidí důvod, proč by se taková situace měla v USA opakovat. Poté, co byla jeho slova zveřejněna, Flynn zdůraznil, že nikdy nevyzýval k podobnému kroku a obvinil média z manipulace a zkreslování jeho výroků. V prosinci 2020 navrhl, aby Trump dočasně pozastavil ústavu, potlačil média a vyhlásil nové volby pod dohledem vojenské autority (Kaplan, 2021).

V květnu 2021 Powellová tvrdila, že Trump může být jednoduše opět uveden do funkce, že je stanoveno nové datum inaugurace. Tímto datem byl údajně 13. srpen téhož roku (Relman, 2021).

Poté, co Donald Trump prohrál ve volbách, začali stoupenci QAnon šířit nepodložené tvrzení o volebním podvodu, tvrdící, že hlasovací systémy společnosti Dominion Voting Systems smazaly miliony hlasů pro Trumpa. Tento dezinformační scénář se rozšířil i prostřednictvím konzervativního televizního kanálu One America News Network a samotný Trump ho podpořil na Twitteru. Agentura pro kybernetickou bezpečnost a bezpečnost infrastruktury prohlásila, že volby byly nejbezpečnější v historii USA a není žádný důkaz o tom, že by jakýkoli hlasovací systém smazal nebo ztratil hlasy, manipuloval s hlasy nebo byl ohrožen (Collins, 2020).

2.1.4.7 Útok na Kapitol

Různí protestující, kteří se účastnili útoku na budovu Kapitolu Spojených států dne 6. ledna 2021, byli spojováni s hnutím QAnon. Někteří z nich byli pozorováni v oblečení, které neslo symboliku spojenou s Q, zatímco další byli identifikováni jako stoupenci QAnon na základě záznamů z videí (Culbertson, 2021).

Liga proti hanobení, britská bezpečnostní firma G4S a nestranná organizace Advance Democracy Inc. studovaly příspěvky QAnon a 6. ledna 2021 varovaly před možností násilí. K násilí toho dne skutečně došlo, neboť pokusy o zvrácení voleb vyvrcholily útokem na americký Kapitol. Výtržností se zúčastnilo několik protestujících spřízněných s QAnon. Někteří z výtržníků byli spatřeni v oděvech se symboly spojenými s Q, zatímco další byli identifikováni jako příznivci QAnon na základě záznamů z videí. Jedním z účastníků, jehož oblečení a chování přitáhlo pozornost světových médií, byl Jake Angeli, příznivec QAnon přezdívaný „QAnon Shaman“. Ashli Babbittová, výtržnice, která byla zastřelena policií, když se snažila vniknout do řečnického sálu, byla oddanou stoupenkyní QAnon. Den před útokem napsala na Twitter, že „bouře“ je tady a za méně než 24 hodin se snese na Washington (Anti-Defamation League, 2021). V den útoku retweetovala zprávu od právníka L. Lina Wooda, který se zabývá konspiračními teoriemi a který vyzýval k okamžité rezignaci Mikea Pence, Roda Rosensteina a Johna Robertse a k obžalobě prvních dvou jmenovaných.

Jedním z nejvýznamnějších účastníků nepokojů byl Jake Angeli, o jehož přítomnosti média hojně informovala kvůli jeho „šamanskému“ oblečení a válečným barvám. Angeli, známý také jako „šaman QAnon“, byl známým příznivcem QAnon, který se účastnil různých protestů. Dne 12. ledna Facebook a Twitter oznámily, že odstraní obsah spojený s „Stop the Steal“ a zablokují 70 000 účtů přidružených k QAnon. Dne 19. dubna 2021 Soufan Center informoval, že během útoku Rusko a Čína posílily a „vyzbrojily“ příběhy QAnon, aby podnítily společenské napětí a ohrožily legitimitu politických procesů (Keller, 2021).

2.1.4.8 Vymezení se vůči QAnonu ze strany Republikánské strany

Mike Pence

Dne 21. srpna 2020 viceprezident Mike Pence prohlásil, že o QAnon nemá žádné hlubší znalosti kromě toho, že to je konspirační teorie, kterou jednoznačně odmítá. Na dotaz ohledně úlohy administrativy v podpoře této teorie Pence reagoval

zavrtěním hlavou a požádal o změnu tématu. Pence také poznamenal, že média věnující pozornost QAnonu se rovnají „honbě za lesklými předměty“ (Brewster, 2020).

Po volbách, když se blížilo datum sčítání hlasů v kolegiu a Pence neprojevil žádný úmysl zablokovat potvrzení Bidenova vítězství, ho postavy z QAnon očerňovaly jako zrádce. Poté, co Penceovi právníci bojovali proti žalobě, jejímž cílem bylo přimět ho, aby odmítl započítat hlasy voličů pro Bidena, Lin Wood prohlásil, že Pence bude čelit popravě popravčí četou za zradu. Několik hodin před zahájením sčítání hlasů 6. ledna Wood na Twitteru napsal, že Pence by měl okamžitě odstoupit a že by proti němu měla být vznesena obvinění. Po útoku na Kapitol Wood na Twitteru označil Pence za pedofila. Poté, co byl jeho účet na Twitteru pozastaven, Wood využil sociální síť Parler a znovu vyzval k Penceově popravě zastřelením (Palmer, 2021).

Jednou byl Mike Pence zachycen na fotografii společně s členem amerických ozbrojených složek, který měl na svém vybavení nášivku QAnon, ale neexistuje žádný důkaz toho, že by si tehdejší viceprezident této skutečnosti všiml, nebo že byla celá akce takto plánována (Altman, 2018).

Liz Cheneyová

V srpnu 2020 se zástupkyně Liz Cheneyová stala nejvýše postavenou republikánkou ve Sněmovně reprezentantů, která se postavila proti QAnon, který označila za nebezpečné šílenství, které by nemělo mít v americké politice místo. Mezi další členy Republikánské strany, kteří se vyslovili proti QAnon, patří senátor Ben Sasse, bývalý floridský guvernér Jeb Bush a senátor a bývalý prezidentský kandidát Mitt Romney. V březnu 2021 zástupce Peter Meijer uvedl, že Republikánská strana by měla jednoznačně odsoudit QAnon a další konspirační teorie, a komentoval to slovy, že skutečnost, že významná většina, ne-li potenciálně většina voličů GOP byla oklamána tímto vytvářením alternativní reality, by mohla být pro stranu velmi dobře existenční hrozbou. Zástupce Adam Kinzinger založil PAC s názvem „Country First“, jehož cílem je bojovat proti konspiračním teoriím a Donaldu Trumpovi (Fernandez, 2020).

Závěr

V teoretické části diplomové práce byly představeny pojmy propaganda, dezinformace, misinformace, konspirace, konspirační hnutí a dezinformační hnutí. Všechny tyto pojmy s QAnonem souvisí a bylo důležité je definovat v rámci teoretického představení dané problematiky. Dále byla v teoretické části detailně popsána teorie politické polarizace, přičemž dle informací z praktické části lze říci, že QAnon je, nebo alespoň byl jedním z polarizujících faktorů mezi Demokratickou a Republikánskou stranou, přičemž polarizoval jak elity, tak masy.

Dále byla v teoretické části představena teorie politické radikalizace. I to je téma, které se QAnonu přímo dotýká, protože jeho příznivci postupně eskalovali své aktivity na podporu politických cílů hnutí až do extremistické násilné podoby. Tato radikalizace části členů hnutí vyústila v útoku na budovu Kapitolu za účelem zvrátit výsledek prezidentské volby.

Hlavní výzkumnou otázkou této diplomové práce bylo, zdali je Republikánská strana a její příznivci náchylnější k uvěření konspiračních teorií QAnon, než příznivci Demokratické strany. Podle informací a dat sesbíraných v rámci této práce je zřejmé, že členové a přívrženci Republikánské strany skutečně jsou náchylnější k uvěření konspiračních teorií QAnon, než příznivci Demokratické strany. Toto tvrzení vyplývá ze dvou velkých průzkumů napříč společností ve Spojených státech, které oba dospěly k podobným údajům, a to že členové a příznivci Republikánské strany jsou méně obeznámeni s existencí konspiračních teorií QAnon, než v případě Demokratické strany. Pokud s nimi ale obeznámeni jsou, tak je větší pravděpodobnost, že těmto konspiračním teoriím uvěří. Tyto informace byly potvrzeny a ověřeny dvěma na sobě nezávislými průzkumy veřejného mínění od různých autorů.

Další výzkumnou otázkou této diplomové práce bylo, jakých hodnot celkově popularita konspiračních teorií QAnon v obou táborech nabývá. V rámci zkoumaných průzkumů se s pojmem QAnon v nějaké představené podobě setkalo zhruba 50 % Demokratů, oproti cca 38 % Republikánů. Z těchto 50 % Demokratů vnímá QAnon pozitivně pouze 7-8 % respondentů. Z 38 % Republikánů, co se setkali s pojmem QAnon, na něj pozitivně nahlíží 35-41 % respondentů. Z těchto údajů lze spolehlivě určit, že QAnon je v rámci Republikánské strany a jejích příznivců až čtyřikrát populárnější, než v případě příznivců Demokratické strany. Tyto informace

a data byly taktéž potvrzeny a ověřeny dvěma na sobě nezávislými průzkumy veřejného mínění od různých autorů.

Práce se nadále věnovala tomu, jestli a popřípadě jakým způsobem QAnon speciálně cílí na příznivce Republikánské strany. Cílem QAnonu je dostat a udržet u moci Donalda Trumpa jakožto republikánského prezidenta Spojených států, tudíž QAnon cílí především na voliče sympatizující s konzervativním pravicovým populismem, což je politický směr, jehož je Trump představitelem. Na tuto část americké společnosti cílí pomocí útoků na politické oponenty především z řad Demokratické strany, které obviňuje z nejrůznějších zločinů a spiknutí. Kromě toho se však QAnon soustředí na podkopávání důvěry v demokratické instituce, sociální sítě a média obecně. V určitých případech QAnon aktivně vystupoval i proti politikům z řad Republikánské strany, pokud patřili k odlišnému ideologickému proudu uvnitř strany než Donald Trump a jeho příznivci. Dá se tedy říci, že ještě více než na Republikánskou stranu je QAnon zaměřen na konkrétní trumpistické křídlo uvnitř ní, vyznačující se politikou pravicového populismu.

Posledním cílem diplomové práce bylo představit, jakým způsobem ve finální podobě dezinformační hnutí QAnon ovlivňuje Republikánskou stranu a její příznivce, tedy představit konkrétní myšlenky QAnonu přejeté republikánskými politiky, či jiné prokazatelně spojené akce. Z tohoto pohledu lze najít celou řadu republikánských politiků a jejich spolupracovníků, kteří se ke QAnonu přihlásili otevřeně, nebo alespoň přebírali jeho tvrzení. Jako příklad lze uvést přímo Donalda Trumpa a jeho blízké spolupracovníky z řad právníků (Lin Wood, Sidney Pellowá) a poradců (Michael Flynn). Q a příznivci QAnonu z řad obyčejného obyvatelstva i volených reprezentantů se aktivně zapojovali do celého procesu Trumpovy prezidentské kampaně se snahou ovlivnit její výsledek, přičemž po jeho volebním neúspěchu se snažili výsledek voleb zvrátit. Nejradikálnějším aktem, pomocí kterého se snažili příznivci QAnonu společně s dalšími tohoto cíle dosáhnout, byl útok na Kapitol 6. ledna 2021, jejich snahy však pokračovaly i nadále. Jako příklad aplikování tezí QAnonu v politice je přístup spřízněných republikánských politiků k pandemii COVID-19 a další. Existovali však i vlivní republikánští politici, kteří s QAnonem nechtěli mít nic společného (viceprezident Mike Pence), nebo proti němu přímo aktivně vystupovali (např. kongresmanka Liz Cheneyová a další).

V diplomové práci bylo tedy zodpovězeno na všechny výzkumné otázky, které byly specifikovány již v tezi diplomové práce, a později ještě jednou v úvodu.

Summary

In the theoretical part of the thesis the concepts of propaganda, disinformation, misinformation, conspiracy, conspiracy movement and disinformation movement were introduced. All these terms are related to QAnon and it was important to define them within the theoretical introduction of the issue. Furthermore, the theory of political polarization was described in detail in the theoretical part, and according to the information from the practical part it can be said that QAnon is, or at least was, one of the polarizing factors between the Democratic and Republican parties, polarizing both the elites and the masses. Furthermore, the theory of political radicalization was introduced in the theoretical part. This too is a topic that directly affects QAnon, as its supporters have gradually escalated their activities in support of the movement's political goals to extremist violence. This radicalization of some of the movement's members resulted in the attack on the Capitol building to overturn the outcome of the presidential election.

The main research question of this thesis was whether the Republican Party and its supporters are more likely to believe QAnon conspiracy theories than Democratic Party supporters. Based on the information and data collected as part of this thesis, it is clear that members and supporters of the Republican Party are indeed more likely to believe QAnon conspiracy theories than supporters of the Democratic Party. This assertion follows from two large surveys across the United States, both of which have reached similar conclusions, namely that members and supporters of the Republican Party are less likely to be aware of the existence of QAnon conspiracy theories than are Democratic Party members and supporters. However, if they are familiar with them, they are more likely to believe these conspiracy theories. This information has been confirmed and verified by two independent opinion polls from different authors.

The next research question of this thesis was to determine the overall popularity of QAnon conspiracy theories in both camps. In the polls examined, roughly 50 % of Democrats have encountered the term QAnon in some imagined form, compared to about 38 % of Republicans. Of these 50 % of Democrats, only 7-8 % of respondents perceive QAnon positively. Of the 38 % of Republicans who have encountered the term QAnon, 35-41 % of respondents view it positively. From these data, it can be reliably determined that QAnon is up to four times more popular

among the Republican Party and its supporters than it is among Democratic Party supporters. This information and data has also been confirmed and verified by two independent opinion polls from different authors.

The work continued to focus on whether and, if so, how QAnon specifically targets Republican Party supporters. QAnon's goal is to get and keep Donald Trump in power as the Republican President of the United States, so QAnon is primarily targeting voters sympathetic to conservative right-wing populism, a political trend of which Trump is a representative. It is targeting this section of American society by attacking political opponents, primarily from the ranks of the Democratic Party, whom it accuses of various crimes and conspiracies. In addition, however, QAnon focuses on undermining trust in democratic institutions, social networks and the media in general. In certain cases, QAnon has also actively opposed politicians from the Republican Party when they belong to a different ideological current within the party than Donald Trump and his supporters. Thus, it can be said that even more than the Republican Party, QAnon has targeted a particular Trumpist wing within it, characterised by the politics of right-wing populism.

The final goal of the thesis was to present how the QAnon disinformation movement in its final form affects the Republican Party and its supporters, i.e. to present specific QAnon ideas adopted by Republican politicians or other demonstrably connected actions. From this perspective, one can find a number of Republican politicians and their associates who have openly subscribed to QAnon, or at least adopted its claims. Examples include Donald Trump himself and his close associates among lawyers (Lin Wood, Sidney Powell) and advisors (Michael Flynn). Q and QAnon supporters from the grassroots and elected representatives were actively involved in the entire process of Trump's presidential campaign in an effort to influence its outcome, and after his electoral failure they sought to overturn the outcome of the election. The most radical act by which QAnon supporters and others sought to achieve this goal was the attack on the Capitol on January 6, 2021, but their efforts continued. Examples of the application of QAnon's theses in politics include the approach of allied Republican politicians to the COVID-19 pandemic and others. However, there were also influential Republican politicians who wanted nothing to do with QAnon (Vice President Mike Pence) or actively opposed it (Congresswoman Liz Cheney and others).

Thus, the thesis answered all the research questions that were already specified in the thesis project, and again later in the introduction.

Použité prameny a literatura

FREELON, Deen; WELLS, Chris. *Disinformation as Political Communication*. Political communication. Online. PHILADELPHIA: Routledge, 2020, s. 145-156. ISSN 1058-4609. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1080/10584609.2020.1723755>>. [citováno 2023-12-27].

MOSKALENKO, Sophia; MCCAULEY, Clark. *QAnon: Radical Opinion versus Radical Action*. Perspectives on Terrorism. Online. Terrorism Research Initiative, 2021. Dostupné z: <<https://www.jstor.org/stable/27007300>>. [citováno 2023-02-02].

BELLINGCAT, 2023. *How Q's 'Lost Drops' Undermine the QAnon Myth*. Online. Bellingcat, 2021. Dostupné z: <<https://www.bellingcat.com/news/rest-of-world/2021/04/22/how-qs-lost-drops-undermine-the-qanon-myth/>>. [citováno 2023-12-27].

KLOFÁČ, Jan. *Role konspiračních teorií v americké politické kultuře. Případová studie QAnon*. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2022.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Definice dezinformací a propagandy*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky, 2023. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/chh/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>>. [citováno 2023-12-26].

REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.

OSN. *Factsheet 4: Types of Misinformation and Disinformation*. Online. UNHCR, 2021. Dostupné z: <<https://www.unhcr.org/innovation/wp-content/uploads/2022/02/Factsheet-4.pdf>>. [citováno 2023-12-26].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Dezinformační kampaně*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky, 2023. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/chh/clanek/dezinformacni-kampane.aspx>>. [citováno 2023-12-27].

MERRIAM-WEBSTER. *Conspiracy*. Online. Merriam-Webster, 2023. Dostupné z: <<https://www.merriam-webster.com/dictionary/conspiracy>>. [citováno 2023-12-27].

GOERTZEL, Ted. *Belief in Conspiracy Theories*. Political psychology. Online. CAMBRIDGE: Blackwell Publishing, 1994, s. 731-742. ISSN 0162-895X. Dostupné z: <<https://doi.org/10.2307/3791630>>. [citováno 2023-12-27].

BARKUN, Michael. *A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America*. Berkeley: University of California Press, 2013. ISBN 978-0-520-27682-6.

BELLINGCAT. *The Making of QAnon: A Crowdsourced Conspiracy*. Online. Bellingcat, 2023. Dostupné z: <<https://www.bellingcat.com/news/americas/2021/01/07/the-making-of-qanon-a-crowdsourced-conspiracy/>>. [citováno 2023-12-28].

DIMAGGIO, Paul; EVANS, John; BRYSON, Bethany. *Have American's Social Attitudes Become More Polarized?* The American journal of sociology. Online. CHICAGO: University of Chicago Press, 1996, s. 690-755. ISSN 0002-9602. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1086/230995>>. [citováno 2023-12-28].

BALDASSARRI, Delia; GELMAN, Andrew. *Partisans without constraint: Political polarization and trends in American public opinion*. The American journal of sociology. Online. CHICAGO: The University of Chicago Press, 2008, s. 408-446. ISSN 0002-9602. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1086/590649>>. [citováno 2023-12-28].

CARMINES, Edward G.; ENSLEY, Michael J.; WAGNER, Michael W. *Who Fits the Left-Right Divide? Partisan Polarization in the American Electorate*. The American behavioral scientist (Beverly Hills). Online. Los Angeles, CA: SAGE Publications, 2012, s. 1631-1653. ISSN 0002-7642. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1177/0002764212463353>>. [citováno 2023-12-28].

HETHERINGTON, Marc J. *Review Article: Putting Polarization in Perspective*. British journal of political science. Online. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2009, s. 413-448. ISSN 0007-1234. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1017/S0007123408000501>>. [citováno 2023-12-28].

BOXELL, Levi; GENTZKOW, Matthew; SHAPIRO, Jesse M. *Cross-Country Trends in Affective Polarization*. The review of economics and statistics. Online. MIT Press – Journals, 2022, s. 1-60. ISSN 0034-6535. Dostupné z: <https://doi.org/10.1162/rest_a_01160>. [citováno 2023-12-28].

URA, Joseph Daniel; ELLIS, Christopher R. *Partisan Moods: Polarization and the Dynamics of Mass Party Preferences*. The Journal of politics. Online. New

York, USA: Cambridge University Press, 2012, s. 277-291. ISSN 0022-3816. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1017/S0022381611001587>>. [citováno 2023-12-28].

GALSTON, William A. *Political polarization and the U.S. Judiciary*. UMKC law review. Online. Curators of the University of Missouri, 2008. ISSN 0047-7575. Dostupné z <<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/umkc77&div=15&id=&page=>>. [citováno 2023-12-28].

HOLLANDER, Barry A. *Tuning Out or Tuning Elsewhere? Partisanship, Polarization, and Media Migration from 1998 to 2006*. Journalism & mass communication quarterly. Online. Los Angeles, CA: SAGE Publications, 2008, s. 23-40, ISSN 1077-6990. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1177/107769900808500103>>. [citováno 2023-12-28].

BORUM, Randy. *Radicalization into Violent Extremism I*. Journal of strategic security. Online. San Jose: Henley-Putnam University Press, 2011, s. 7-36. ISSN 1944-0464. Dostupné z: <<https://doi.org/10.5038/1944-0472.4.4.1>>. [citováno 2023-12-28].

SCHMID, Alex. Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review. ICCT research paper. Online. ICCT | International Centre for Counter-Terrorism – The Hague, 2013, s. 1-91.. ISSN 2468-0664. Dostupné z: <<https://doi.org/10.19165/2013.1.02>>. [citováno 2023-12-28]

AMADEO, Kimberly. *The Tea Party Movement, Its Economic Platform, and History*. Online. The Balance, 2021. Dostupné z: <<https://www.thebalancemoney.com/tea-party-movement-economic-platform-3305571>>. [citováno 2023-02-02].

BASIT, Abdul. *Conspiracy Theories and Violent Extremism: Similarities, Differences and the Implications*. Counter Terrorist Trends and Analyses. Online. International Centre for Political Violence and Terrorism Research, 2021. Dostupné z: <<https://www.jstor.org/stable/27040260>>. [citováno 2023-02-02].

ALAVA, Séraphin; FRAU-MEIGS, Divina; HASSAN, Ghayda. *YOUTH AND VIOLENT EXTREMISM ON SOCIAL MEDIA: MAPPING THE RESEARCH*. UNESCO, 2017. ISBN 978-92-3-100245-8.

FISHMAN, Shira. *Community-Level Indicators of Radicalization: A Data and Methods Task Force*. Online. Report to Human Factors/Behavioral Sciences

Division, Science and Technology Directorate, U.S. Department of Homeland Security, 2010. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/pubs/START_HFD_CommRadReport.pdf>. [citováno 2023-12-28].

AUBREY, Stefan M. *The New Dimension of International Terrorism*. vdf Hochschulverlag, 2004. ISBN 978-3-7281-2949-9.

GREVEN, Thomas. *The Rise of Right-wing Populism in Europe and the United States: A Comparative Perspective*. Online. Friedrich-Ebert-Stiftung, 2016. Dostupné z: <<https://library.fes.de/pdf-files/id/12892.pdf>>. [citováno 2023-12-28].

ANTI-DEFAMATION LEAGUE. *White Supremacists Step Up Off-Campus Propaganda Efforts in 2018*. Online. Anti-Defamation League, 2023. Dostupné z: <<https://www.adl.org/resources/report/white-supremacists-step-campus-propaganda-efforts-2018>>. [citováno 2023-12-28].

LEWIS, Rebecca. *Alternative Influence: Broadcasting the Reactionary Right on YouTube*. Online. Data & Society Research Institute, 2018. Dostupné z: <https://datasociety.net/wp-content/uploads/2018/09/DS_Alternative_Influence.pdf>. [citováno 2023-12-28].

COX, Joseph; KOEBLER, Jason. *Facebook Bans White Nationalism and White Separatism*. Online. VICE MEDIA GROUP, 2019. Dostupné z: <<https://www.vice.com/en/article/nexpbx/facebook-bans-white-nationalism-and-white-separatism>>. [citováno 2023-12-28].

BERMAN, Eli. *Radical, Religious, and Violent: The New Economics of Terrorism*. The MIT Press, 2009. ISBN 978-0-262-25855-5.

MCCAULEY, Clark R.; MOSKALENKO, Sophia. *Friction: how conflict radicalizes them and us. Revised and expanded edition*. Oxford: Oxford University Press, 2017. ISBN 0-19-062933-9.

THOMPSON, Robin. *Radicalization and the Use of Social Media*. Journal of strategic security. Online. San Jose: Henley-Putnam University Press, 2011, s. 167-190. ISSN 1944-0464. Dostupné z: <<https://doi.org/10.5038/1944-0472.4.4.8>>. [citováno 2023-12-28].

BARRETT, Robert S. *Interviews with Killers: Six Types of Combatants and Their Motivations for Joining Deadly Groups*. Studies in conflict and terrorism. Online. PHILADELPHIA: Taylor & Francis Group, 2011, s. 749-764. ISSN 1057-

610X. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1080/1057610X.2011.604830>>. [citováno 2023-12-28].

MCPHERSON, James M. *Battle cry of freedom: the Civil War era*. New York: Ballantine Books, 1989. ISBN 0-345-35942-9.

AMADEO, Kimberly. *The Tea Party Movement, Its Economic Platform, and History*. Online. The Balance, 2021. Dostupné z: <<https://www.thebalancemoney.com/tea-party-movement-economic-platform-3305571>>. [citováno 2023-12-28].

MONBIOT, George. *The Tea Party movement: deluded and inspired by billionaires*. Online. The Guardian, 2010. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/commentisfree/cifamerica/2010/oct/25/tea-party-koch-brothers>>. [citováno 2023-12-28].

FRANKE-RUTA, Garance. *What You Need to Read in the RNC Election-Autopsy Report*. Online. The Atlantic, 2013. Dostupné z: <<https://www.theatlantic.com/politics/archive/2013/03/what-you-need-to-read-in-the-rnc-election-autopsy-report/274112/>>. [citováno 2023-12-28].

MURRAY, Mark. *12 Days That Stunned a Nation: How Hillary Clinton Lost*. Online. NBC News, 2017. Dostupné z: <<https://www.nbcnews.com/politics/elections/12-days-stunned-nation-how-hillary-clinton-lost-n794131>>. [citováno 2023-12-28].

JOSSEY, Paul H. *How We Killed the Tea Party*. Online. Politico, 2016. Dostupné z: <<https://www.politico.com/magazine/story/2016/08/tea-party-pacs-ideas-death-214164/>>. [citováno 2023-12-28].

CALDWELL, Leigh Ann; SARLIN, Benjy. *How Trump Won*. Online. NBC News, 2016. Dostupné z: <<https://www.nbcnews.com/specials/donald-trump-republican-party/presidency/>>. [citováno 2023-12-28].

COLVIN, Geoff. *The Republican Party turns its platform into a person: Donald Trump*. Online. Fortune, 2020. Dostupné z: <<https://fortune.com/2020/08/25/gop-convention-rnc-platform-republican-party-2020-donald-trump/>>. [citováno 2023-12-28].

FANDOS, Nicholas. *Trump Impeached for Inciting Insurrection*. Online. The New York Times, 2021. Dostupné z: <<https://ghostarchive.org/archive/bupKt>>. [citováno 2023-12-28].

GOMEZ, Henry J.; KORECKI, Natasha; SMITH, Allan. *Battleground Republicans unload on Trump ahead of expected 2024 announcement*. Online. NBC News, 2022. Dostupné z: <<https://www.nbcnews.com/politics/2022-election/battleground-republicans-unload-trump-ahead-expected-2024-announcement-rcna57153>>. [citováno 2023-12-28].

COWAN, Richard. *Republicans win U.S. House majority, setting stage for divided government*. Online. Reuters, 2022. Dostupné z: <<https://www.reuters.com/world/us/republicans-one-seat-away-winning-house-us-midterm-vote-2022-11-16/>>. [citováno 2023-12-28].

TEIXEIRA, Ruy. *Democrats' Long Goodbye to the Working Class*. Online. The Atlantic, 2022. Dostupné z: <<https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2022/11/democrats-long-goodbye-to-the-working-class/672016/>>. [citováno 2023-12-28].

REDPATH, Bill; WINGER, Richard. *December 2022 Ballot Access News Print Edition*. Online. Ballot Access News, 2022. Dostupné z: <<https://ballot-access.org/2022/12/27/december-2022-ballot-access-news-print-edition/>>. [citováno 2023-12-28].

SMITH, Robert C. *Ronald Reagan, Donald Trump, and the Future of the Republican Party and Conservatism in America*. American political thought (Chicago, Ill.). Online. The University of Chicago Press, 2021, s. 283-289. ISSN 2161-1580. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1086/713662>>. [citováno 2023-12-28].

COHN, Nate. *The 6 Kinds of Republican Voters*. Online. The New York Times, 2023. Dostupné z: <<https://www.nytimes.com/interactive/2023/08/17/upshot/six-kinds-of-republican-voters.html>>. [citováno 2023-12-28].

DEVINE, Donald. *Reagan's Philosophical Fusionism*. Online. The American Conservative, 2014. Dostupné z: <<https://www.theamericanconservative.com/reagans-philosophical-fusionism/>>. [citováno 2023-12-28].

LAUTER, David. *Loyalty to Trump remains the fault line for Republicans*. Online. Los Angeles Times, 2021. Dostupné z: <<https://www.latimes.com/politics/story/2021-02-14/loyalty-to-trump-remains-the-fault-line-for-republicans>>. [citováno 2023-12-29].

SILVERLEIB, Alan. *Analysis: An autopsy of liberal Republicans*. Online. CNN, 2009. Dostupné z: <<https://edition.cnn.com/2009/POLITICS/05/06/liberal.republicans/>>. [citováno 2023-12-29].

EHRMAN, John. *The rise of neoconservatism: intellectuals and foreign affairs, 1945-1994*. New Haven: Yale University press, 1995. ISBN 0-300-06025-4.

KUMAR, Anita. *Trump's legacy is now the Supreme Court*. Online. Politico, 2020. Dostupné z: <<https://www.politico.com/news/2020/09/26/trump-legacy-supreme-court-422058>>. [citováno 2023-12-29].

WENDLING, Mike. *QAnon: What is it and where did it come from?*. Online. BBC NEWS, 2021. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/53498434?fbclid=IwAR19dBFGRV_roGTiIGUwsxYVzTKORiATnGItyReR0NP90QUCP7uc9QUukA>. [citováno 2023-12-29].

ROTHSCHILD, Mike. *The storm is upon us: how QAnon became a movement, cult, and conspiracy theory of everything*. New York: Melville House, 2021. ISBN 1-61219-930-5.

NEBORSKY, Joanna. *Trump, QAnon and an impending judgment day: Behind the Facebook-fueled rise of The Epoch Times*. Online. NBC News, 2019. Dostupné z: <<https://www.nbcnews.com/tech/tech-news/trump-qanon-impending-judgment-day-behind-facebook-fueled-rise-epoch-n1044121>>. [citováno 2023-12-29].

MARTINEAU, Paris. *The Storm Is the New Pizzagate — Only Worse*. Online. New York, 2017. Dostupné z: <<https://nymag.com/intelligencer/2017/12/qanon-4chan-the-storm-conspiracy-explained.html>>. [citováno 2023-12-29].

COASTON, Jane. *QAnon, the scarily popular pro-Trump conspiracy theory, explained*. Online. Vox, 2020. Dostupné z: <<https://www.vox.com/policy-and-politics/2018/8/1/17253444/qanon-trump-conspiracy-theory-4chan-explainer>>. [citováno 2023-12-29].

LE MIERE, Jason. *Hillary Clinton, Pedophilia and Ankle Bracelets; New Trump-Supporter Conspiracy Theory Is Pizzagate on Steroids*. Online. Newsweek, 2017. Dostupné z: <<https://www.newsweek.com/hillary-clinton-conspiracy-theory-trump-717398>>. [citováno 2023-12-29].

BURKE, Daniel. *How QAnon uses religion to lure unsuspecting Christians*. Online. CNN, 2020. Dostupné z: <<https://edition.cnn.com/2020/10/15/us/qanon-religion-churches/index.html>>. [citováno 2023-12-29].

SEN, Ari; ZADROZNY, Brandy. *QAnon groups have millions of members on Facebook, documents show*. Online. NBC News, 2020. Dostupné z: <<https://www.nbcnews.com/tech/tech-news/qanon-groups-have-millions-members-facebook-documents-show-n1236317>>. [citováno 2023-12-29].

LAFRANCE, Adrienne. *THE PROPHECIES OF Q*. Online. The Atlantic, 2020. Dostupné z: <<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2020/06/qanon-nothing-can-stop-what-is-coming/610567/>>. [citováno 2023-12-29].

TOLLEFSON, Jeff. *How Trump turned conspiracy-theory research upside down*. Online. Nature, 2021. Dostupné z: <<https://media.nature.com/original/magazine-assets/d41586-021-00257-y/d41586-021-00257-y.pdf>>. [citováno 2023-12-29].

ROZSA, Matthew. *QAnon is the conspiracy theory that won't die: Here's what they believe, and why they're wrong*. Online. Salon, 2019. Dostupné z: <<https://www.salon.com/2019/08/18/qanon-is-the-conspiracy-theory-that-wont-die-heres-what-they-believe-and-why-theyre-wrong/>>. [citováno 2023-12-29].

WONG, Julia Carrie. *QAnon explained: the antisemitic conspiracy theory gaining traction around the world*. Online. The Guardian, 2020. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/us-news/2020/aug/25/qanon-conspiracy-theory-explained-trump-what-is>>. [citováno 2023-12-29].

BREWSTER, Jack. *'Q' Hasn't Posted In Six Months—But Some QAnon Followers Still Keep The Faith*. Online. Forbes, 2021. Dostupné z: <<https://www.forbes.com/sites/jackbrewster/2021/06/08/q-hasnt-posted-in-6-months-but-some-qanon-followers-still-keep-the-faith/?sh=6e8297366071>>. [citováno 2023-12-29].

ROOSE, Kevin. *What Is QAnon, the Viral Pro-Trump Conspiracy Theory?*. Online. The New York Times, 2021. Dostupné z: <<https://www.nytimes.com/article/what-is-qanon.html>>. [citováno 2023-12-29].

ANTI-DEFAMATION LEAGUE. *Sovereign Citizen Ideology Increasingly Seeping into QAnon*. Online. Anti-Defamation League, 2022. Dostupné z: <<https://www.adl.org/resources/blog/sovereign-citizen-ideology-increasingly-seeping-qanon>>. [citováno 2023-12-29].

O'SULLIVAN, Donie. *Analysis: Russia and QAnon have the same false conspiracy theory about Ukraine*. Online. CNN Business, 2022. Dostupné z: <<https://edition.cnn.com/2022/03/09/media/biolab-ukraine-russia-qanon-false-conspiracy-theory/index.html>>. [citováno 2023-12-29].

THOMAS, Elise. *QAnon goes to China – via Russia*. *Institute for Strategic Dialogue*. Online. Institute for Strategic Dialogue, 2022. Dostupné z: <https://www.isdglobal.org/digital_dispatches/qanon-goes-to-china-via-russia/>. [citováno 2023-12-29].

PEW RESEARCH CENTER. *QAnon's conspiracy theories have seeped into U.S. politics, but most don't know what it is*. Online. Pew Research Center, 2020. Dostupné z: <<https://www.pewresearch.org/short-reads/2020/03/30/qanons-conspiracy-theories-have-seeped-into-u-s-politics-but-most-dont-know-what-it-is/>>. [citováno 2023-12-29].

ROGERS, Kaleigh. *Why It's So Hard To Gauge Support For QAnon*. Online. FiveThirtyEight. ABC News Internet Ventures, 2021. Dostupné z: <<https://fivethirtyeight.com/features/why-its-so-hard-to-gauge-support-for-qanon/>>. [citováno 2023-02-02].

AMARASINGAM, Amarnath a Marc-André ARGENTINO. *The QAnon Conspiracy Theory: A Security Threat in the Making?*. Online. Combating Terrorism Center, 2020. Dostupné z: <<https://ctc.westpoint.edu/the-qanon-conspiracy-theory-a-security-threat-in-the-making/>>. [citováno 2023-02-02].

BLEAKLEY, Paul. *Panic, pizza and mainstreaming the alt-right: A social media analysis of Pizzagate and the rise of the QAnon conspiracy*. *Current Sociology*. Online. UK: Middlesex University, 2021, s. 1-17. Dostupné z: <<https://journals.sagepub.com/doi/reader/10.1177/00113921211034896>>. [citováno 2023-02-02].

WENDLING, Mike. *QAnon: What is it and where did it come from?*. Online. BBC NEWS. BBC, 2021. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/53498434?fbclid=IwAR19dBFGRV_roGTliGUwsxYVzTKORiIATnGItyReR0NP90QUCP7uc9QUuka>. [citováno 2023-02-02].

TIAN, Edward. *The QAnon Timeline: Four Years, 5,000 Drops and Countless Failed Prophecies*. Online. Bellingcat, 2021. Dostupné z: <<https://www.bellingcat.com/news/americas/2021/01/29/the-qanon-timeline/>>. [citováno 2023-02-02].

SCHAFFNER, Brian. *Survey on QAnon and Conspiracy Beliefs*. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.isdglobal.org/wp-content/uploads/2020/10/qanon-and-conspiracy-beliefs-full_toplines.pdf>. [citováno 2023-02-02].

MITCHELL, Amy; JURKOWITZ, Mark; BAXTER OLIPHANT, John; SHEARER, Elisa. *Political Divides, Conspiracy Theories and Divergent News Sources Heading Into 2020 Election*. Online. Pew Research Center, 2020. Dostupné z: <<https://www.pewresearch.org/journalism/2020/09/16/political-divides-conspiracy-theories-and-divergent-news-sources-heading-into-2020-election/>>. [citováno 2023-02-02].

LAVIOLA, Erin. *QAnon Conspiracy: 5 Fast Facts You Need to Know*. Online. Heavy, 2023. Dostupné z: <<https://heavy.com/news/2018/08/qanon-conspiracy-trump/>>. [citováno 2023-12-29].

ROTSCHILD, Mike. *The QAnon conspiracy isn't new; it's the oldest scam out there*. Online. Daily Dot, 2018. Dostupné z: <<https://www.dailydot.com/debug/qanon-the-storm/>>. [citováno 2023-12-29].

CAFFIER, Justin. *A Guide to QAnon, the New King of Right-Wing Conspiracy Theories*. Online. VICE MEDIA GROUP, 2018. Dostupné z: <<https://www.vice.com/en/article/ywex8v/what-is-qanon-conspiracy-theory>>. [citováno 2023-12-29].

REUTERS. *Fact check: German Chancellor Angela Merkel is not the daughter of Hitler nor the controller of the US Democratic Party*. Online. Reuters, 2020. Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/idUSKCN25A2RK/>>. [citováno 2023-12-30].

SOMMER, Will. *A QAnon Believer Is Running for Congress and Is Currently Unopposed in His Republican Primary*. Online. Daily Beast, 2019. Dostupné z: <<https://www.thedailybeast.com/matthew-lusk-meet-the-first-qanon-believer-running-for-congress>>. [citováno 2023-12-30].

BOWDEN, John. *QAnon-promoter Marjorie Taylor Greene endorses Kelly Loeffler in Georgia Senate bid*. Online. The Hill, 2020. Dostupné z: <<https://thehill.com/homenews/campaign/521196-qanon-promoter-marjorie-taylor-greene-endorses-kelly-loeffler-in-ga-senate/>>. [citováno 2023-12-30].

PANETTA, Grace. *GOP Congressman Scott Tipton was defeated by right-wing primary challenger Lauren Boebert in Colorado's 3rd congressional district*. Online. Business Insider, 2020. Dostupné z:

<<https://www.businessinsider.com/lauren-boebert-defeats-scott-tipton-colorado-third-district-primary-live-results-2020-6>>. [citováno 2023-12-30].

MILLER, Zeke; COLVIN, Jill; SEITZ, Amanda. *Trump praises QAnon conspiracists, appreciates support*. Online. The Associated Press, 2020. Dostupné z: <<https://apnews.com/article/election-2020-ap-top-news-religion-racial-injustice-535e145ee67dd757660157be39d05d3f>>. [citováno 2023-12-30].

VAZQUEZ, Maegan. *Trump again refuses to denounce QAnon*. Online. CNN Politics, 2020. Dostupné z: <<https://edition.cnn.com/2020/10/15/politics/donald-trump-qanon-town-hall/index.html>>. [citováno 2023-12-30].

KLEPPER, David; SWENSON, Ali. *Trump openly embraces, amplifies QAnon conspiracy theories*. Online. The Associated Press, 2022. Dostupné z: <<https://apnews.com/article/technology-donald-trump-conspiracy-theories-government-and-politics-db50c6f709b1706886a876ae6ac298e2>>. [citováno 2023-12-30].

FELTON JOHNSON, Larry. *Cobb County Responds To Second Video Circulated By Lin Wood*. Online. Cobb County Courier, 2020. Dostupné z: <https://cobbcountycourier.com/2020/11/cobb-county-responds-to-second-video-circulated-by-lin-wood/#google_vignette>. [citováno 2023-12-30].

KLOOR, Keith. *The #MAGA Lawyer Behind Michael Flynn's Scorched-Earth Legal Strategy*. Online. Politico, 2020. Dostupné z: <<https://www.politico.com/news/magazine/2020/01/17/maga-lawyer-behind-michael-flynn-legal-strategy-098712>>. [citováno 2023-12-30].

O'SULLIVAN, Donie. *Sidney Powell is a beacon of hope to sad Qanon supporters*. Online. CNN Business, 2020. Dostupné z: <<https://edition.cnn.com/2020/11/24/business/sidney-powell-qanon/index.html>>. [citováno 2023-12-30].

RONDEAUX, Candace. *THE DIGITAL GENERAL*. Online. The Intercept, 2021. Dostupné z: <<https://theintercept.com/2021/06/27/qanon-michael-flynn-digital-soldiers/>>. [citováno 2023-12-30].

FRIEDMAN, Dan; BRELAND, Ali. *Michael Flynn and George Papadopoulos Are Scheduled to Speak at a Conference Organized by a QAnon Supporter*. Online. Mother Jones, 2019. Dostupné z: <<https://www.motherjones.com/politics/2019/08/michael-flynn-and-george>>

papadopoulos-are-scheduled-to-speak-at-a-conference-organized-by-a-qanon-supporter/>. [citováno 2023-12-30].

CONNOLLY, Griffin. *Former Trump aide Flynn appears to make pledge to QAnon in July 4 video*. Online. The Independent, 2020. Dostupné z: <<https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/trump-flynn-qanon-conspiracy-theory-independence-day-speech-slogan-a9602596.html>>. [citováno 2023-12-30].

ROBINS-EARLY, Nick. *Michael Flynn's Wild Ride Into The Heart Of QAnon*. Online. HUFFPOST, 2021. Dostupné z: <https://www.huffpost.com/entry/michael-flynn-qanon-trump-capitol-riot_n_6026e076c5b680717ee79b5c>. [citováno 2023-12-30].

PORTER, Tom. *The Trump campaign relies on a huge network of QAnon accounts to spread conspiracy theories and disinformation, data shows*. Online. Business Insider, 2020. Dostupné z: <<https://www.businessinsider.com/trump-campaign-sources-propaganda-from-qanon-network-2020-6>>. [citováno 2023-12-30].

STANLEY-BECKER, Isaac. *How the Trump campaign came to court QAnon, the online conspiracy movement identified by the FBI as a violent threat*. Online. The Washington Post, 2020. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20201008112455/https://www.washingtonpost.com/politics/how-the-trump-campaign-came-to-court-qanon-the-online-conspiracy-movement-identified-by-the-fbi-as-a-violent-threat/2020/08/01/dd0ea9b4-d1d4-11ea-9038-af089b63ac21_story.html>. [citováno 2023-12-30].

MARTINEZ-VALLE, Miguel. *Two Arrested With Guns After Police Get Tip of Convention Center Threat*. Online. NBC Philadelphia, 2020. Dostupné z: <<https://www.nbcphiladelphia.com/news/local/two-arrested-after-police-get-tip-of-convention-center-threat/2587411/>>. [citováno 2023-12-30].

KAPLAN, Alex. *QAnon supporters and far-right message boards hail Myanmar coup and say the same thing should happen in America*. Online. Media Matters For America, 2021. Dostupné z: <<https://www.mediamatters.org/qanon-conspiracy-theory/qanon-supporters-and-far-right-message-boards-hail-myanmar-coup-and-say>>. [citováno 2023-12-30].

RELMAN, Eliza. *Ex-Trump lawyer Sidney Powell showed up to a QAnon conference in a biker vest and falsely claimed Trump could be 'reinstated' as*

president. Online. Business Insider, 2021. Dostupné z: <<https://www.businessinsider.com/ex-trump-lawyer-sidney-powell-tells-qanon-crowd-trump-can-be-reinstated-as-president-2021-5>>. [citováno 2023-12-30].

COLLINS, Ben. *QAnon's Dominion voter fraud conspiracy theory reaches the president*. Online. NBC News, 2020. Dostupné z: <<https://www.nbcnews.com/tech/tech-news/q-fades-qanon-s-dominion-voter-fraud-conspiracy-theory-reaches-n1247780>>. [citováno 2023-12-30].

CULBERTSON, Alix. *US Capitol: Q-Anon, Confederate flag man, and Baked Alaska – here are the people who stormed the building*. Online. Sky News, 2020. Dostupné z: <<https://news.sky.com/story/us-capitol-from-neo-nazis-and-conspiracy-theorists-to-a-politician-who-stormed-the-capitol-12181628>>. [citováno 2023-12-30].

ANTI-DEFAMATION LEAGUE. *Extremists and Mainstream Trump Supporters Plan to Protest Congressional Certification of Biden's Victory*. Online. Anti-Defamation League, 2021. Dostupné z: <<https://www.adl.org/resources/blog/extremists-and-mainstream-trump-supporters-plan-protest-congressional-certification>>. [citováno 2023-12-30].

KELLER, Aaron. *Pro-Trump Woman Shot and Killed at U.S. Capitol Retweeted Attorney Lin Wood's 'Must Be Done' List Before She Died*. Online. Law & Crime, 2021. Dostupné z: <<https://lawandcrime.com/2020-election/pro-trump-woman-shot-and-killed-at-u-s-capitol-retweeted-attorney-lin-woods-must-be-done-list-before-she-died/>>. [citováno 2023-12-30].

BREWSTER, Jack. *Pence Dismisses QAnon—But Avoids Criticizing Trump Or His Role In Pushing Theory*. Online. Forbes, 2020. Dostupné z: <<https://www.forbes.com/sites/jackbrewster/2020/08/21/pence-dismisses-qanon-but-avoids-criticizing-trump-or-his-role-pushing-theory/?sh=6b6c129224b1>>. [citováno 2023-12-30].

PALMER, Ewan. *QAnon Figures Share Parody Fake Emails on Mike Pence 'Conspiring' Against Trump*. Online. Newsweek, 2021. Dostupné z: <<https://www.newsweek.com/qanon-mike-pence-trump-lin-wood-1559280>>. [citováno 2023-12-30].

ALTMAN, Howard. *Double trouble for Broward deputy: One patch for QAnon conspiracy, another for his SWAT team*. Online. Tampa Bay Times, 2018. Dostupné z: <<https://www.tampabay.com/news/military/double-trouble-for>>

broward-deputy-one-patch-for-qanon-conspiracy-another-for-his-swat-team-20181204/>. [citováno 2023-12-30].

FERNANDEZ, Marisa. *GOP Rep. Liz Cheney calls QAnon "dangerous lunacy."*. Online. Axios, 2020. Dostupné z: <<https://www.axios.com/2020/08/20/liz-cheney-qanon-republican-dangerous-lunacy>>. [citováno 2023-12-30].

DIXIT, Avinash K.; WEIBULL, Jörgen W. *Political Polarization*. Online. Proceedings of the National Academy of Sciences. Roč. 104, č. 18, s. 7351-7356. ISSN 0027-8424. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1073/pnas.0702071104>>. [citováno 2024-01-03].

FERNBACH, Philip M.; ROGERS, Todd; FOX, Craig R.; SLOMAN, Steven A. *Political Extremism Is Supported by an Illusion of Understanding*. Online. Psychological science. Roč. 24, č. 6, s. 939-946. ISSN 0956-7976. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1177/0956797612464058>>. [citováno 2024-01-03].

Seznam příloh

Příloha č. 1: Graf popularity QAnonu rozdělený podle stranické příslušnosti
(srpen/září 2020)

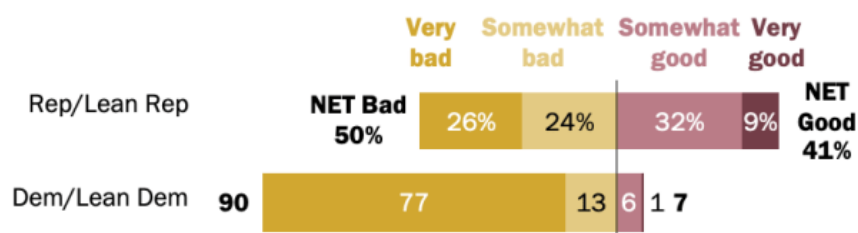
Příloha č. 2: Graf popularity QAnonu rozdělený podle stranické příslušnosti
(únor/březen 2020)

Přílohy

Příloha č. 1: Graf popularity QAnonu rozdělený podle stranické příslušnosti (srpen/září 2020)

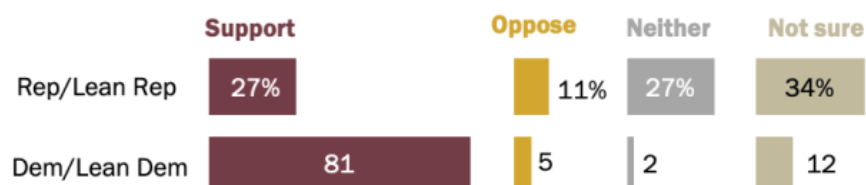
About four-in-ten Republicans who have heard of the QAnon conspiracy theories say QAnon is a good thing for the country

Among U.S. adults who have heard or read about QAnon, % who think it's a ___ thing for the country

... and Republicans express more confusion over Trump's attitude toward the theories' supporters

Among U.S. adults who have heard or read about QAnon, % who think Donald Trump seems to ___ people who promote the QAnon theories

Note: Respondents who did not give an answer are not shown.

Source: Survey of U.S. adults conducted Aug. 31-Sept. 7, 2020.

"Political Divides, Conspiracy Theories and Divergent News Sources Heading Into 2020 Election"

PEW RESEARCH CENTER

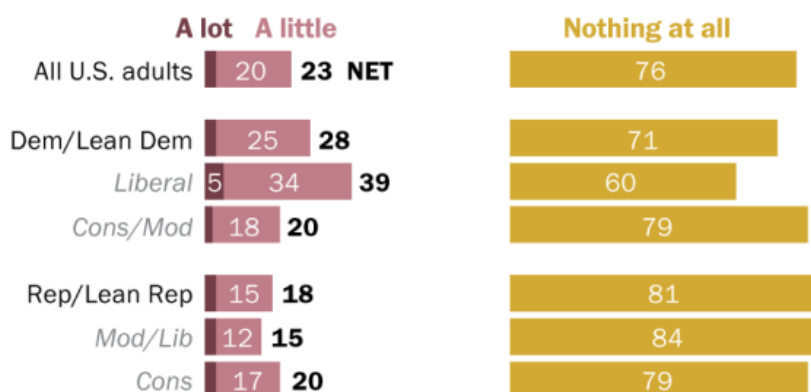
Zdroj: Pew Research Center, dostupné z:

https://www.pewresearch.org/journalism/wp-content/uploads/sites/8/2020/09/PJ_2020.09.16_election-knowledge-misinformation_0-05.png?w=640

Příloha č. 2: Graf popularity QAnonu rozdělený podle stranické příslušnosti (únor/březen 2020)

Liberal Democrats are most likely ideological group to have heard or read about QAnon

% who say they have heard or read ____ about QAnon

Note: Respondents who didn't give an answer are not shown.
Source: Survey of U.S. adults conducted Feb. 18-March 2, 2020.

PEW RESEARCH CENTER

Zdroj: Pew Research Center, dostupné z: <https://www.pewresearch.org/wp-content/uploads/2020/03/FT_20.03.18_QAnon_2.png?w=640>